

Lapinjärven kirkonkylän keskustan ja ranta-alueiden ideakilpailu Arkkitehtuurikilpailun arvostelupöytäkirja

19.6.2023

SAFA

SAFA

Sisällysluettelo

1. Kilpailun järjestäjä, luonne ja tarkoitus	2
2. Hankintamenettely	2
3. Osanotto-oikeus	2
4. Kilpailun kulku	2
5. Tuomaristo ja asiantuntijat	2
6. Kilpailun säännöt	3
7. Kilpailutehtävä	3
7.1. Kilpailualue	3
7.2. Tavoitteet	4
8. Arvosteluperusteet	4
9. Yleisarvostelu	5
9.1. Yleistä kilpailuehdotuksista	5
10. Luokkajako	7
11. Ehdotuskohtainen arvostelu	8
11.1. Palkintoluokka	8
11.2. Yläluokka	15
11.3. Keskiluokka	16
11.4. Alaluokka	22
12. Kilpailun tulos	28
12.1. Palkinnot, lunastukset ja kunniamaininnat	28
12.2. Suositukset jatkotoimenpiteistä ja jatkokehittelyohjeet	29
12.3. Arvostelupöytäkirjan varmennus	29

1. Kilpailun järjestäjä, luonne ja tarkoitus

Lapinjärven kunta järjesti yhteistyössä Suomen Arkkitehtiliiton (SAFA) kanssa yleisen arkkitehtuurikilpailun. Kilpailu järjestettiin yleisenä suppeana ideakilpailuna.

2. Hankintamenettely

Kilpailu oli lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (2016/1397) mukainen suunnittelukilpailu. Kilpailukutsu julkaistiin Euroopan Unionin virallisen lehden täydennysosassa Tenders Electronic Daily:ssä (TED), HILMA:ssa sekä kilpailun verkkosivuilla www.lapinjärvi.fi/ideakilpailu. Lisäksi kilpailusta ilmoitettiin Suomen Arkkitehtiliiton verkkosivujen kilpailukalenterissa, Arkkitehti uutisissa ja muissa viestikanavissa.

3. Osanotto-oikeus

Kilpailu oli yleinen suppea suunnittelukilpailu. Kilpailuun voivat osallistua yksittäiset henkilöt ja työryhmät. Vähintään yhdellä työryhmään kuuluvalla henkilöllä tuli olla oikeus harjoittaa arkkitehdin ammattia omassa maassaan. Kilpailun kielet olivat suomi ja ruotsi.

4. Kilpailun kulku

Kilpailu alkoi 30.11.2022. Kilpailualueeseen oli mahdollista tutustua 14.12.2022. Kilpailuwebinaari pidettiin 15.12.2022. Kilpailukysymykset tuli jättää 9.1.2023 mennessä. Vastaukset kysymyksiin annettiin 23.1.2023. Kilpailuehdotukset jätettiin 17.3.2023. Kilpailuun saapui 51 ehdotusta, joista 48 hyväksyttiin mukaan kilpailuun. Kaikki kilpailuun hyväksytyt ehdotukset olivat nähtävillä nettisivuilla 29.3.2023 alkaen. Kilpailuehdotuksia oli mahdollisuus kommentoida sähköisen kyselyn kautta 28.4.2023 asti. Ehdotuksista saatiin 31 kommenttia ja ne toimitettiin tuomariston käyttöön. Palautetta on mahdollista hyödyntää myös kilpailun jälkeisessä suunnittelussa.

Tuomaristo kokoontui 3 kertaa; 28.3.2023, 25.4.2023, 30.5.2023. Tulosten julkistamistilaisuus pidettiin 19.6.2023 Lapinjärvellä.

5. Tuomaristo ja asiantuntijat

Tuomaristoon kuuluivat:

Lapinjärven kunnan nimeäminä:

Puheenjohtaja Kim Jordas, kunnanhallituksen puheenjohtaja
Göran Wallén, teknisen lautakunnan puheenjohtaja
Maria Vickholm, lehtori, kunnanhallituksen nimeämä edustaja
Pirkko Kukkurainen, arkkitehti SAFA.

SAFAn nimeäminä:

Helka-Liisa Hentilä, prof., arkkitehti SAFA
Emilia Saatsi, arkkitehti SAFA, maisema-arkkitehti.

Asiantuntijaksi tuomaristoon oli kutsuttu Jarkko Sorvanto, kunnanjohtaja, Lapinjärven kunta.

Kilpailun vaihtolovelvollisen sihteerinä toimi Kristiina Tikkala, tekninen johtaja, Lapinjärven kunta.

Suomen Arkkitehtiiton kilpailusääntöjen mukaisia ammattijäseniä palkintolautakunnassa olivat Hentilä, Kukurainen ja Saatsi.

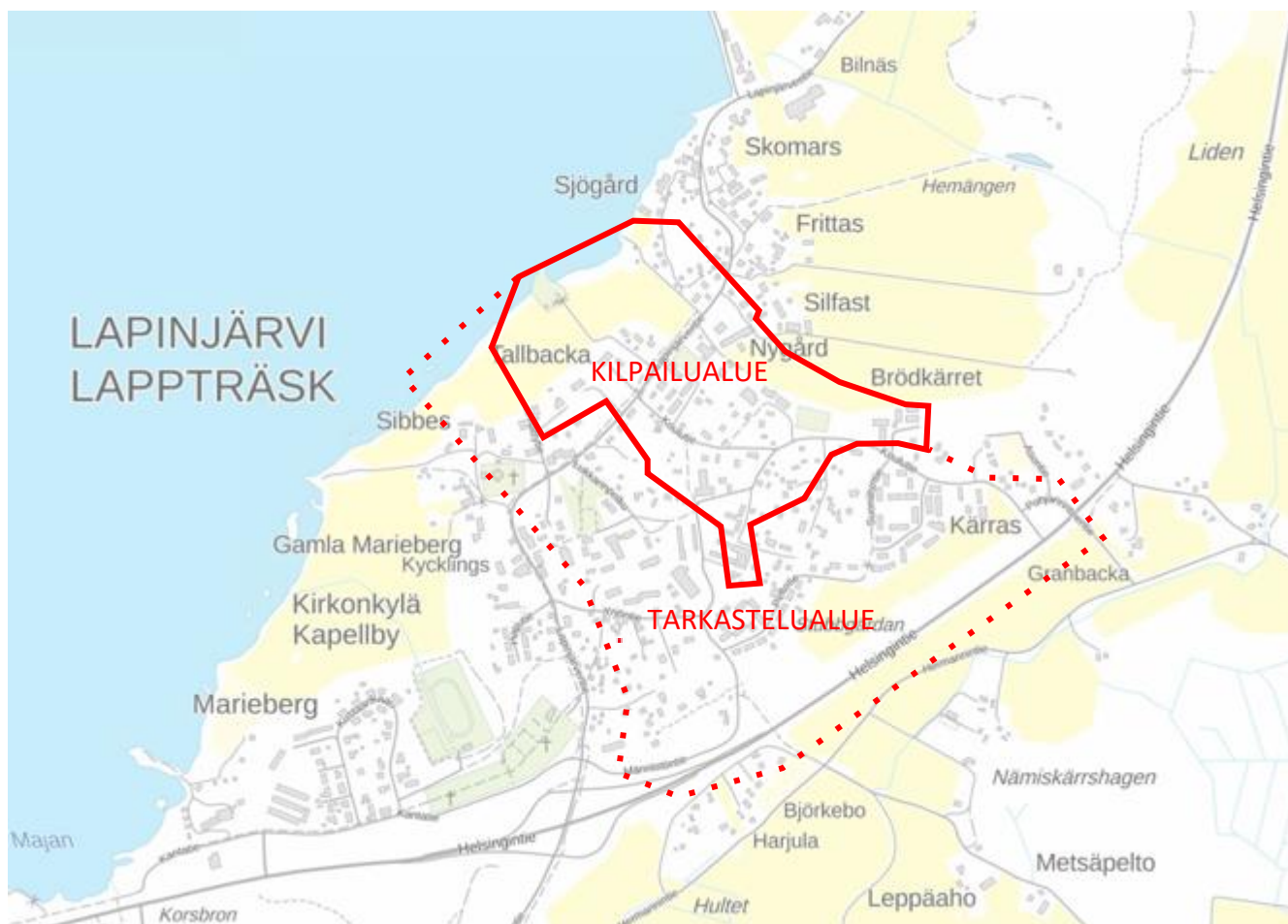
Palkintolautakunnan sihteeri ja asiantuntija eivät osallistuneet päätöksentekoon.

6. Kilpailun säännöt

Kilpailussa noudatettiin Suomen lakia, kilpailuohjelmaa sekä Suomen Arkkitehtiiton (SAFA) kilpailusääntöjen periaatteita.

7. Kilpailutehtävä

7.1. Kilpailualue

Taustakartta, Maanmittauslaitos (<https://lapinjärvi.karttatiimi.fi>)

Lapinjärvi on pian 450-vuotias itäisellä Uudellamaalla, Kymenlaakson rajalla sijaitseva kaksikielinen kunta tunnin ajomatkan päässä pääkaupunkiseudulta. Kunnan kirkonkylä on idyllinen, vanhojen rakennusten ja vehmaiden vaahteroiden vihreä taajama. Lapinjärven poikkeuksellisen hyvin historiallisessa asussa säilynyt kirkonkylä on valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä. Kirkonkylä on rakentunut vanhan maantien varteen Lapinjärven itärannalle. Museovirasto on listannut kirkonkylän yhdeksi Suomen merkittävimmistä kulttuurihistoriallisista kirkonkyläympäristöistä.

Kilpailualue rajoittuu Lapinjärveen, jonka ranta-alue on tällä hetkellä viljelyskäytössä. Luonto kaikissa olomuodoissaan on lähellä kilpailualueita. Lapinjärven kirkonkylän vanhat ja suojellut rakennukset, niin asuin- kuin julkiset rakennukset, muodostavat lämminhenkisen ja herttaisen kylämiljöön ja antavat hyvät lähtökohdat uuden, kauniin asutuksen ja julkisten rakennusten suunnittelulle. Lapinjärvellä, kilpailualueella tai sen välittömässä läheisyydessä, sijaitsevat päiväkotit sekä molempien kieliryhmien alakoulut.

Kilpailualue sijaitsee Lapinjärven kunnan kirkonkylän keskustassa, ja varsinaisesti kunnan intressissä oli kokonaiskonseptin lisäksi löytää tarkempia maankäyttöratkaisuja etenkin itse omistamilleen alueille (Tallbackan alue, koulujen alueet urheilukenttineen, paloasema, entisen Honkahovin, Tallbon ja Mäntylä II-rivitalon alueet sekä Lukkaripuiston ja rannan viheralueet). Laajin rakentamaton alue sijoittuu pääosin kirkonkylän ja järvenrannan väliselle Tallbackan alueelle, joka on nykyään suurimmaksi osaksi viljelyskäytössä.

Tarkastelualueen koko on 9 hehtaaria. Kirkonkylän erilaisten ja riittävien laajenemisvaihtoehtojen varmistamiseksi tarkastelualue käsittää koko kirkonkylän alueen periaatteella liittymästä liittymään eli Lapinjärventien ja Koulutien välisen alueen valtatie 6:lta Lapinjärveen.

7.2 Tavoitteet

Kilpailun tarkoituksena oli löytää erilaisia vaihtoehtoja kirkonkylän alueen jatkosuunnittelun, kaavoituksen ja toteutuksen pohjaksi. Tavoitteena oli saada kylämiljöön kannalta, maisemallisesti, liikenteellisesti ja toiminnallisesti hyviä ja oivaltavia ratkaisuja, jotka tukevat elinvoiman ja asumisen kehitystä kirkonkylällä. Kilpailuehdotuksessa edellytettiin huomioitavan valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö.

Ideakilpailun tavoitteena oli saada toteuttamiskelpoisia vaihtoehtoja alueen kehittämiseen kaavoituksen ja päätöksenteon pohjaksi. Alueen kehittämiseen haettiin ratkaisua kokonaissuunnitelmalla, jossa havainnollistetaan uudis-, täydennys- ja korvaavaa rakentamista, asuinrakentamisen, julkisten tilojen ja ulkotilojen mittakaavaa, järjestelyjä ja jäsentelyjä sekä liikenne- ja pysäköintijärjestelyjä.

Tavoitteeksi asetettiin lisätä Lapinjärven kirkonkylän elinvoimaa ja alueen houkuttelevuutta erityisesti asumispaikkana. Kirkonkylän tulisi nykyistä enemmän ilmentää sen kaunista sijaintia järven rannalla. Massoittelemuksen ja arkkitehtuurin tulisi vahvistaa maalaismaista kylämaisemaa ja elävöittää kirkonkylän ja kylänraitin kokonaisilmettä. Lapinjärven kirkonkylän tulevaisuus tulisi nähdä elävänä, aitona ja monipuolisena kirkonkylänä, jonka elinvoimaisuus takaa kunnan ja kuntalaisten hyvinvoinnin jatkossakin.

Tavoitteena oli myös löytää rakentamisen mahdollisuuksia siten, että ne ovat sopusoinnissa valtakunnallisten maankäyttötavoitteiden kanssa. Tavoitteena oli kulttuurisesti, sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävä ympäristö, jossa on helppo elää kestävällä tavalla.

8. Arvosteluperusteet

Tuomaristo painotti arvostelussaan seuraavia seikkoja:

- Kylämiljöön arkkitehtoninen ja maisemallinen kokonaisuus, uudisrakentamisen luonteva liittyminen rakennettuun kulttuuriympäristöön
- Kirkonkylän keskustan luonne, elinvoimaisuus, houkuttelevuus ja viihtyisyys

- Kirkonkylän keskustan liittyminen ympäröivään maisemaan
- Asumisen vetovoimaisuus, kestävä elämäntapa
- Toimintojen luonteva sijoittuminen
- Toteutuskelpoisuus ja taloudellisuus, vaihteellinen rakennettavuus
- Ekologisuus, terveellisyys, turvallisuus, kaikkien ikäryhmien huomiointi, muistiystävällisyys.

9. Yleisarvostelu

9.1 Yleistä kilpailuehdotuksista

Kilpailuun saapui yhteensä 51 ehdotusta, joista kolme palautettiin kokonaan tai osittain myöhästyneenä määräajasta. Nämä kolme kilpailuohjelman vastaisesti palautettua ehdotusta suljettiin kilpailusta. Kilpailussa arvioitiin 48 ehdotusta, jotka valottavat monipuolisesti suunnittelu- ja tarkastelualueen erilaisia maankäytön ja miljööön kehittämismahdollisuuksia. Tuomaristo kiittää ehdotusten tekijöitä idearikkaudesta ja innosta löytää erilaisia vaihtoehtoja alueen jatkosuunnittelun, kaavoituksen ja toteutuksen pohjaksi. Kilpailutehtävän täysin onnistunut ratkaiseminen osoittautui kuitenkin vaikeaksi.

Lapinjärven kirkonkylän alue ja suurin osa sitä ympäröivistä avoimista pelloista on valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä. Parhaissa ehdotuksissa rakentamisen mittakaava, massoittelu ja arkkitehtuuri vahvistivat maaseutumaisesta kylämaisemaa sekä elävöittivät kirkonkylän kokonaisilmettä. Näissä ehdotuksissa oli pääsääntöisesti pitäyditty maltillisessa lisärakentamisen määrässä sekä tavoiteltu vähäisempää asukasmäärän kasvua. Ehdotusten kokonaismitoituksen vaihteluväli oli kuitenkin erittäin iso: ehdotetun uuden asuinrakentamisen määrä vaihteli 4 250–33 790 krs-m² ja vastaavasti sen mahdollistaman väestönkasvun haarukka oli 75–1 000 asukasta. Tuomaristo yllättyi siitä, että useassa ehdotuksessa ei ollut tunnistettu maaseutukylälle ominaista luonnetta ja mittakaavaa, vaan esitetty hyvinkin kaupunkimaisista, voimakasta, omalakista ja tiivistä lisärakentamista, joka poikkesi merkittävästi kirkonkylän nykyisestä arvokkaasta rakennetusta kulttuuriympäristöstä. Myös yleisöpalautteessa kannettiin huolta arvokkaan kirkonkyläympäristön säilymisestä ja ehdotetun rakentamisen sopivuudesta.

Parhaiksi arvioidut kilpailuehdotukset sisälsivät kilpailuohjelman tavoitteiden mukaisesti monipuolista asuinrakentamista, käsittäen kylämiljöötä kunnioittavaa ja matalaa pientalo-, rivi- ja 2–3-kerroksista pienkerrostalorakentamista. Niissä oli onnistuneesti säilytetty maalaismaiseman piirteitä, tuotu esille sekä vahvistettu asumisen ja julkisten toimintojen yhteyttä ympäröivään luontoon. Tuomaristo suhtautui kriittisesti ehdotuksiin, joissa asuinrakentaminen perustui pääasiassa tai kauttaaltaan pienkerros- ja/tai kerrostaloihin tai yhtiömuotoista ja yhdenaikaista rakentamista edellyttäviin kookkaisiin kortteliratkaisuihin. Maaseutukylän kaupunkiseutu ja matalampi rakentamispaine ei mahdollista kovin isojen ja laajojen korttelikonaisuuksien toteuttamista yhdellä kertaa. Rakentaminen tapahtuu tyypillisesti tontti ja rakennus kerrallaan. Parhaissa ehdotuksissa myös yhtiömuotoinen rakentaminen perustui pieniin, joustavasti ja vaihteellain toteutettavissa oleviin yksiköihin. Tuomaristo vierasti myös ehdotuksia, joissa oli käytetty koko alueella samaa kortteli- ja/tai asuinrakennustypologiaa ilman, että kunkin osa-alueen ja rakennuspaikan ilmansuuntia, korkeuseroja tai sijoittumista osaksi suurmaisemaa oli huomioitu. Parhaiksi arvioiduissa ehdotuksissa oli kuitenkin huolellisesti tutkittu suunnittelualueen ominaispiirteitä, tärkeitä näkymiä ja rakentamisedellytyksiä sekä tunnistettu maaseutumaisen pientaloasuminen erityispiirteet.

Kärkeen sijoittuneissa ehdotuksissa oli huomioitu ja esitetty myös monipaikkaisuutta, etätyötä ja asukkaiden yhteisöllisyyttä tukevia ratkaisuja. Erityisesti paloasemarakennus oli innoittanut kilpailijoita, ja sinne oli sijoitettu etätyöpisteiden ohella esimerkiksi asukastupa, sähköautojen latauspiste, etätyötilaa, ateljee, näyttelytilaa ja jopa linja-autoasema. Myös asuntojen yhteyteen oli sijoitettu työtiloja esimerkiksi erillisiin piharakennuksiin.

Rannan ja kirkonkylän välinen Tallbackan alue on maisemallisesti arvokasta, pääasiassa avointa vanhaa viljelyaluetta. Avointa peltomaisemaa oli monessa ehdotuksessa muokattu puisto- ja viheralueeksi. Vain muutamassa ehdotuksessa oli ehdotettu ja mahdollistettu peltoalueen säilyminen viljelykäytössä Tallbackan

alueen lisärakentamisen jälkeenkin. Useassa ehdotuksessa peltoalueille oli sijoitettu ulkoilureittejä ja erilaisia liikunta-alueita kenttineen, viljelypalstoja, nurmi- ja niittyalueita sekä uusia puukujanteita. Tuomaristo piti parhaina ehdotuksia, joissa oli tunnistettu maisemalliset arvot sekä kiinnitetty huomiota avoimen ja suljetun maisematilan rajaamiseen. Myös saadussa yleisöpalautteessa painotettiin Tallbackan avoimen peltoalueen maisemallista merkitystä ja toivottiin sen säilymistä viljelyskäytössä. Tuomaristo suhtautui kriittisesti toimintoihin, jotka edellyttävät voimakasta rehevän ja matalan vesialueen ja rantaviivan muokkaamista ja rakentamista. Tällaisia olivat esimerkiksi erilaiset hyppytornit, purjevenelaiturit, kookkaat rantapaviljongit, asuinkorttelit ja julkiset palvelut. Maaseutumaisemaan paremmin sopiviksi arvioitiin esimerkiksi kosteikkoalueet, nuotiopaikat ja pienimuotoiset venevalkamat.

Uuden koulukeskuksen sijainnin ja massan hahmottelu tuotti lukuisia toisistaan poikkeavia ideoita. Koulukeskus oli usein sijoitettu Kapellby skolan paikalle joko niin, että nykyinen koulu ja/tai paloasema oli purettu tai niistä molemmat tai toinen oli osa uutta koulukeskusta. Parhaina ehdotuksina tuomaristo piti mittakaavaltaan kohtuullisia ja massaltaan porrastettuja ratkaisuja, joissa koulun välituntihiha sijoittui joko koulun etelä- tai itäsvuolelle. Koulun käytössä olevan urheilukentän sijainti osoittautui haastavaksi. Tuomaristo ei pitänyt hyvänä ratkaisuna kentän sijoittamista Lapinjärventien toiselle puolelle peltoalueelle. Tähän ratkaisuun liittyy sekä maisemallisia että toiminnallisia haasteita. Joissakin ehdotuksissa uusi koulukeskus oli sijoitettu Hilda Käkikosken koulun kirkonkylän toimipisteen yhteyteen joko sitä täydentäen tai sen korvaten. Tämän ratkaisun etuna oli nykyisen urheiluhallin läheisyys ja mahdollisuus sijoittaa kenttä koulun viereen. Tuomaristo piti yllättävinä niitä ehdotuksia, joissa koko koulukeskus oli sijoitettu Tallbackan peltoalueelle tai jopa aivan rantaan. Yhdessä ehdotuksessa koulukeskus oli sijoitettu näkyvälle paikalle nykyisen seurakuntakodin viereen ja toisessa aivan kylän ytimeen, Mäntylän rivitalojen tilalle. Kummassakin näissä koulun koko ja kentän sijoittaminen aiheuttaa kuitenkin haasteita.

Kylän ytimessä sijaitsevat kolme pienempää suunnittelualuetta eli Honkahovin tontti, Tallbo ja Mäntylä II oli kilpailuohjelman mukaisesti osoitettu useimmiten asuinkäyttöön. Rakentamisen tavassa oli kuitenkin suurta variaatiota linnamaisista palveluasumisen suurtalokortteleista ja pistemäisistä pienkerrostaloista aina yksikerroksiseen pientalorakentamiseen. Tuomariston näkemyksen mukaan kiinnostavimpia olivat ne ehdotukset, joissa oli tunnistettu alue myös ikäihmisille sopivana yhteisöllisen asumisen paikkana, josta on palveluihin lyhyt kävelymatka. Myös pienimittakaavaisten ns. Lapinjärvitalojen sijoittaminen alueelle on perusteltua.

Muistystävällisyys oli huomioitu hyvin osassa ehdotuksia esimerkiksi viitoitusten ja muun lähiympäristön kehittämisen keinoin. Myös eri-ikäisten käyttäjien tarpeisiin ja sujuvaan mahdollisuuteen käyttää ja liikkua lähiympäristössään oli kiinnitetty huomiota. Vesitorninmäki oli myös innostanut kilpailijoita: kilpailuohjelmassa mainittujen kuntoportaiden ohella sinne oli esitetty mm. frisbeegolfrata, lahopuupuisto, ulkokuntopuisto ja pulkkamäki.

Laajemman tarkastelualueen ideointiaste vaihteli ehdotusten välillä: osassa oli keskitytty vain kilpailualueen käsittelyyn, mutta joissakin oli esitetty täydennysrakentamista ja uusia toimintoja sekä tarkastelualueen ympäristön kehittämistä. Tuomaristo arvosti tässäkin maaseutukylän lähtökohtien tunnistamista ja uusien, miljööseän sopivien vetovoimatekijöiden esittämistä. Niitä olivat esimerkiksi kotieläinpiha sekä erilaiset kävely- ja ulkoilureitit.

Yhteenvedon voidaan todeta, että Lapinjärven kirkonkylän keskustan ja ranta-alueiden ideakilpailun taso oli vaihteleva. Kilpailun parhaimmisto sisälsi maisemallisesti, liikenteellisesti ja toiminnallisesti kehityskelpoisia ratkaisuja, jotka tukevat kirkonkylän elinvoiman kehittymistä ja lisäävät sen houkuttelevuutta erityisesti asuinpaikkana. Parhaiksi arvioiduissa yläluokkaan sijoitetuissa ehdotuksissa on osoitettu uusia rakentamisen ja kyläympäristön kehittämismahdollisuuksia, joiden voi arvioida edistävän kulttuurisesti, sosiaalisesti, ekologisesti, taloudellisesti ja kyläkuvan kannalta kestävän asuin- ja elinympäristön kehittymistä. Palkintoluokkaan on niistä nostettu keskenään erilaisia ehdotuksia, jotta jatkosuunnitteluun ja paikalliseen keskusteluun saadaan erilaisia vaihtoehtoja esimerkiksi koulukeskuksen jatkosuunnittelun osalta. Keskiluokkaan sijoitetuissa ehdotuksissa on ratkaistu ansiokkaasti jokin suunnittelutehtävän osa-alue, mutta niissä on myös tyyppillisesti puutteita. Alaluokkaan sijoitettiin ehdotuksia, joissa kilpailutehtävän lähtökohdat ja esitetyt

ratkaisut oli valittu kilpailun tavoitteista ja kirkonkylän lähtökohdista poikkeavasti ja/tai joiden toteutus oli jäänyt kauttaaltaan viitteelliseksi ja luonnosmaiseksi.

10. Luokkajako

Tuomaristo jakoi ehdotukset kolmeen luokkaan; yläluokka (johon sisältyy palkintoluokka), keskiluokka ja alaluokka.

Yläluokkaan sijoitetuissa ehdotuksissa on osoitettu uusia rakentamisen ja kyläympäristön kehittämismahdollisuuksia, joiden voi arvioida edistävän kulttuurisesti, sosiaalisesti, ekologisesti, taloudellisesti ja kyläkuvan kannalta kestävän asuin- ja elinympäristön kehittymistä. Palkintoluokkaan on niistä nostettu keskenään erilaisia ehdotuksia, jotta jatkosuunnitteluun ja paikalliseen keskusteluun saadaan erilaisia vaihtoehtoja esimerkiksi koulukeskuksen jatkosuunnittelun osalta.

Keskiluokkaan sijoitetuissa ehdotuksissa on ratkaistu ansiokkaasti jokin suunnittelutehtävän osa-alue, mutta niissä on myös tyypillisesti puutteita.

Alaluokkaan sijoitettiin ehdotuksia, joissa kilpailutehtävän lähtökohdat ja esitetyt ratkaisut oli valittu kilpailun tavoitteista ja kirkonkylän lähtökohdista poikkeavasti ja/tai joiden toteutus oli jäänyt kauttaaltaan viitteelliseksi ja luonnosmaiseksi.

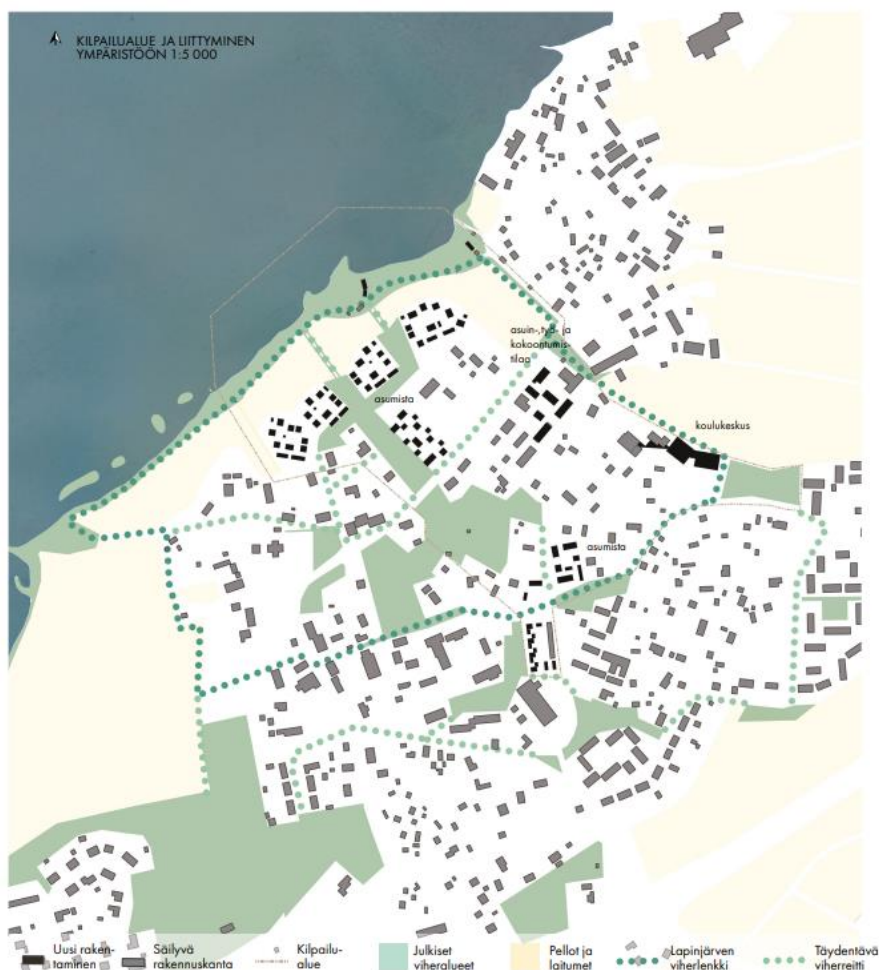

11. Ehdotuskohtainen arvostelu

11.1 Palkintoluokka

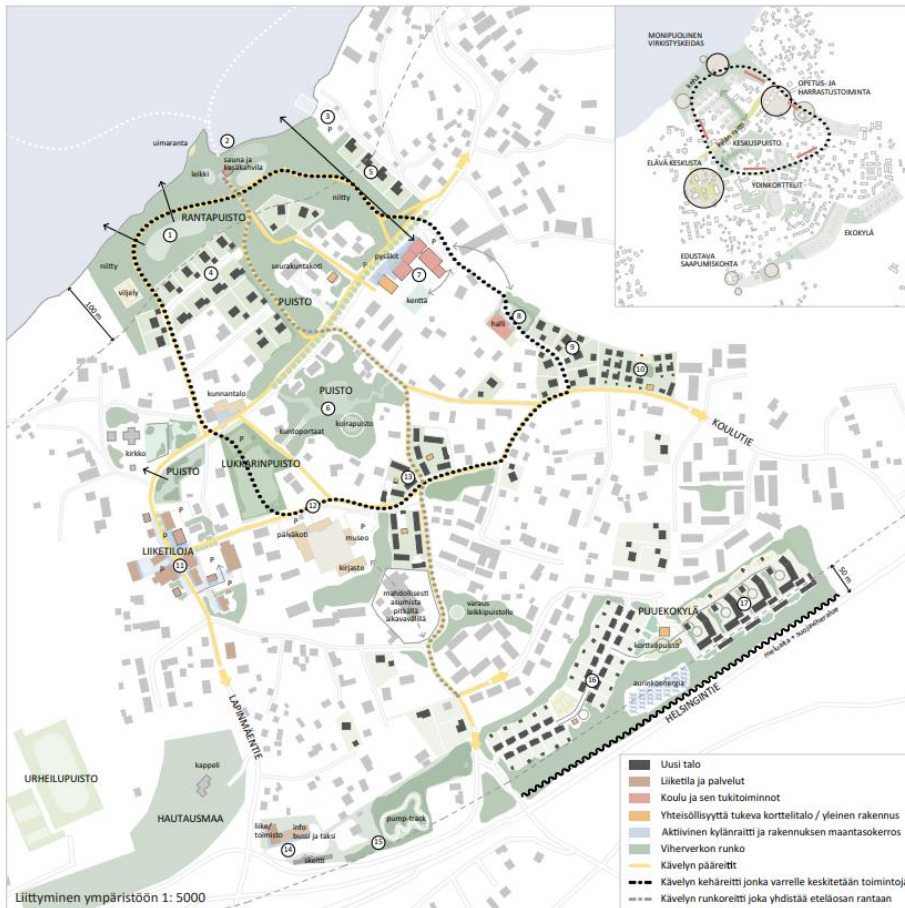
Kotipelto

Viitseliäästi ja kauniisti esitetty ehdotus, jossa Tallbackan alueen nykyiseen peltomaisemaan sijoittuu neljä yhtiömuotoiseen asumiseen perustuvaa pientalo- ja pienkerrostalosaarekettä yhteisine leikki- sekä piha- ja paikoitusalueineen. Mäen päälle seurakuntakodin viereen sijoittuu lisäksi viides omakoti- ja paritalokortteli, joka huomioi myös vanhaa pihapuustoa. Vaikka ratkaisu on kauttaaltaan ammattitaitoisesti ja taitavasti laadittu, se muodostaa suhteellisen kaupunkimaista ympäristöä eikä tarjoa kovinkaan paljon vaihtoehtoja perinteisemmästä maaseutuasumisesta kiinnostuneelle asukkaalle. Kokonaismitoitus on isohko (300 asukasta ja 12 917 krs-m²). Seurakuntakeskuksen asema ja tärkeä näkymäakseli on tunnistettu hyvin. Uusi koulukeskus kenttineen on sijoitettu Hilda Käkikosken koulun kirkonkylän toimipisteen ja liikuntahallin yhteyteen. Maisema pelloille Koulutieltä avautuu liikuntakentän yli. Kapellby skolalle ja paloasemalle (”Brankkarin tupa”) on osoitettu uusia käyttötarkoituksia mm. kokoontumis- ja työtiloina. Niiden lomaan on sijoitettu uusi keskieuropalaista tunnelmaa henkivä asuinkortteli, jossa uusi ja vanha rakennuskanta muodostavat tilallisesti jäsentyneen kokonaisuuden. Ydinalueen asuinkorttelit on nekin ratkaistu tyylikkäästi mm. kytkettyjen pientalojen avulla. Pohdittavaksi kuitenkin jää, ovatko ehdotetut asuinrakentamisen tyypologiat ja rakentamisen tapa omimmillaan Lapinjärven kylämiljöössä. Ehdotuksessa on kiinnitetty paljon huomiota uusien viheryhteyksien ja viherverkoston syntymiseen. Esimerkiksi Tallbackan yläalueelle on osoitettu uusi puisto rantayhteyksineen. Myös ranta-alueen käsittelyssä on pyritty luonnonmukaisuuteen.

Naapurusto

Runsaasti erilaisia vaihtoehtoja ja ideoita tarjoava ehdotus, jossa avoin maisematila Lapinjärventieltä järvelle on tunnistettu arvokkaaksi. Hulevesiuoman ympärille esitetty puusto tosin peittäisi osan näkymästä. Tallbackan ranta kytkeytyy hyvin olemassa olevaan kylärakenteeseen ja Järvitietä on hyödynnetty tiivistämiseen. Maisemallisen reunavyöhykkeen merkitys on tunnistettu. Rantapuistosta syntyy uusi avoimen ja puoliavoimen maisematilan vyöhyke, joka muuttaa voimakkaasti vanhaa avoimen ja suljetun maisematilan rajausta, mutta onnistuessaan voi liittyä hyvin kylään ja järvimaisemaan. Viljelyä väistyy esityksessä rannan ja asutuksen väliltä. Tallbackan suurikokoiset tontit mahdollistaisivat myös yksikerroksiset pientalot. Vesitorninmäen ja rannan välille on löydetty kulkuyhteys, mutta maisemallisesti reitti voisi olla paremmin suunnattu. Koulukeskus on sijoitettu Kapellby skolan paikalle ja vanha liikuntahalli on säilytetty. Minitaloille on löydetty paikka Hilda Käkikosken koulun kirkonkylän toimipisteen paikalta. Koulutien varrella olevat rakennukset peittävät maiseman peltoaukealle. Männistöntien varrella on runsaasti rivitaloja, ehkä jopa liian paljon, jotta vihreä kyläkuva voisi säilyä. Sinänsä ehdotetut korttelit ovat tasapainoisia oloisia ja rakennustyyppit voisivat soveltua kyläkuvaan. Kerrostalot Helsingintien läheisyydessä tuntuvat kylälle vierailta, samoin ekokylän sijainti. Reittejä on mietitty huolellisesti ja myös keskustan täydentämiseen ja elävöittämiseen on kiinnitetty huomiota. Havainnollistus on kaunista ja helposti luettavaa. Ehdotuksessa on 9 075 krs-m² asuinrakentamista ja 228 uutta asukasta.

LIITTYMINEN YMPÄRISTÖÖN

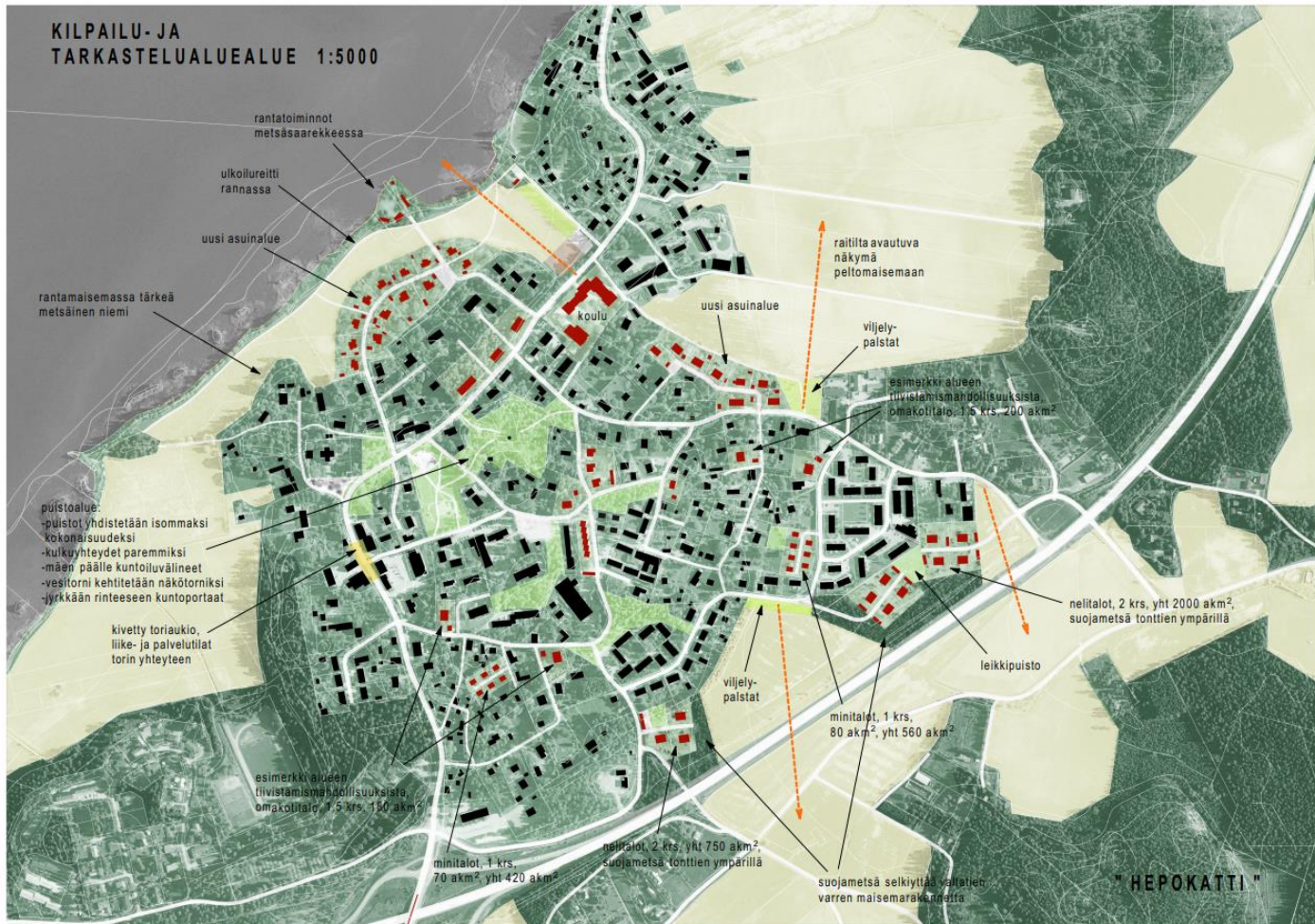
- RANTAPUISTO** - Avointa tilaa, monikäyttöisiä nurmialueita, Maiseman katselupaikkoja, istutuksia ja viljelypalstat.
- TOIMINNALLINEN SAUNARANTA** - Yleinen sauna, jonka yhteydessä on kesäkahvila ja vuokrattava juhlatila. Avantointipaikka ja puulaituri, josta lähtee talvella hiihtolatu sekä retkiluistelureitti. Välivuokraus: suppalaudat, soutuvene, puistopelit... Liikuntatoimintoja sekä pikniknurm. Leikkipaikka ja uimaranta kunnostetaan.
- VENEPAIKAT** - Venelaituri. Matonpesupaikka on uudelleen sijoitettu. Yleinen parkkipaikka rantapuiston käyttäjille.
- OMAKOTITALOT** - Tontit 1000 m². Talot ja puutarhat rajaavat puistoa ja muodostavat selkeästi hahmottuvan reunavyöhykkeen. Rantaan johtavien kävelyreittien kohdalla puisto jakaa korttelit pienempiin kokonaisuuksiin ja pehmentää liittymistä maisemaan. Alue soveltuu etenkin lapsiperheille.
- OMAKOTITALOT** - Tontit 1000 m². Talot rajaavat niittyä. Näkymä tieltä järvelle säilytetään ja se nostetaan maiseman pääteemaksi. Alue soveltuu etenkin lapsiperheille.
- KESKUSPUISTO** - Vesitornin mäkeä kehitetään virkistysalueena osana Lukkaripuistoa ja rantaan johtavaa viherkäytävää.
- KOULU** - Maamerkki kylään saavuttaessa. Laadukas ympäristörakentaminen. Aktiivinen katutila ja monikäyttöisiä tiloja kadun tasossa. Rakennuksen korkea osa näkyy puistoon ja sieltä on näkymiä järvelle.
- PUISTO** - Liikuntahalli ja puisto, joka palvelee koulun toimintaa sekä asukkaita.
- OMAKOTITALOT** - Tontit 1000-1500 m². Lisäksi mahdollisuus rakentaa sivuasunto/työtila.
- MINIOMAKOTITALOT** - Mahdollistaa monipaikkaisuuden/kakkoskodit. Vaivattomuus ja yhteisöllisyys. Etenkin pieniä kotitalouksia ja senioreita.
- ELÄVÄ KESKUSTA** - Raitin täydennysrakentaminen. Pieni tori ja liiketiloja.
- YHTEYS** - Ydinkorttelien ja liikekeskustan välistä reittiä kehitetään ympäristörakentamisen keinoin edustavaksi ja muistystävälliseksi osaksi kävelyverkostoa.
- YDINKORTTELIT** - Tunnistettava ja eheä kokonaisuus, joka luo vahvaa identiteettiä ja korostaa keskeistä risteysaluetta, sekä helpottaa alueella orientoitumista. Perheasuntojen lisäksi pieniä asuntoja. Hyvät yhteydet palveluiden äärelle. Korttelien keskellä yhteistilarakennuksia.
- SAAPUMISOIKOITA** - Nykyisen rakennuksen laajentaminen. Modernia puuarkkitehtuuria sekä liike- ja toimistotiloja.
- VAUHDIKKAAT HARRASTUKSET** - Skeittipuisto ja pump-track / maastopyöräreitti.
- OMAKOTITALOT** - Tiivis korttelikokonaisuus, tontit 600 m². Teemana ekologistuus, kiertotalous ja omavaraisuus. Yhteisöllisyyttä tukevia tiloja ja toimintoja.
- PUUKERROSTALOT** - Maamerkki Helsingintien suuntaan. II-III kerroksisia luhtitaloja, joissa on yhdyskäytävä (sama hissi). Suojaisat pihat. Rakennukset madaltuvat kohti naapureja. Viljelypalstoja ja puutarhoja naapureiden puolella.

NAAPURUSTO 1/5

Hepokatti

Ehdotus on selkeästi esitetty ja havainnollinen. Tärkeät näkymät on pääosin tunnustettu ja haluttu säilyttää. Pientalovaltainen suunnitelma tukeutuu hyvin nykyiseen kyläkokonaisuuteen ja maisemarakenteeseen. Tallbackan rantaan sijoittuvalla rakentamisella on selkeä pihavyöhyke, joka mahdollistaa uuden maisemallisesti kestävä rajapinnan syntymisen. Tallbackan mäen yläosaa ei ole juuri huomioitu. Toteutusvaiheessa eheän vihervyöhykkeen syntyminen edellyttäisi hyvää rakennustapaohjetta. Ratkaisu soveltuu myös erilaisille pientalotyypeille ja mahdollistaa pihapiirien täydentämisen luontevasti talous- ja sivurakennuksin. Rannan ulkoilureitti hyödyntää hyvin järvimaisemaa. Myös Helsingintien lähistölle on ehdotettu rakentamista. Sijainti on haasteellinen ja suojaviheralueiden tarve on tunnustettu. Myös kylärakenteen sisältä on löydetty useita luontevia paikkoja tiivistämiselle. Ehdotuksessa on tunnustettu hyvin näkymä myös pohjoiselle peltoalueelle. Vesitorninmäen ja Lukkarinpuiston yhteyttä esitetään vahvistettavaksi. Kylänraitilla täydentäminen tiivistää liialti miljöötä ja uudet kerrostalot peittävät esimerkiksi miljöölle tärkeän seurakuntakodin Lapinjärventien näkymistä. Myös rannan puolella näkymät seurakuntakodilta peittyvät uudisrakennuksen ja pysäköintialueen taakse. Koulukeskuksen jäsenteleminen pienempiin massoihin tuntuu onnistuneelta ja luontevalta Lapinjärven kirkonkylän maisemassa. Pelikentän sijoittaminen Lapinjärventien toiselle puolelle ei ole onnistunut ratkaisu. Käytettävyys on heikompi ja pelikentän aidat sekä tarvittavat maastoleikkaukset heikentävät arvokasta näkymää. Asuinrakentamisen määrä on 8 900 krs-m² ja uusia asukkaita voisi olla 280.

Aavan laidalla

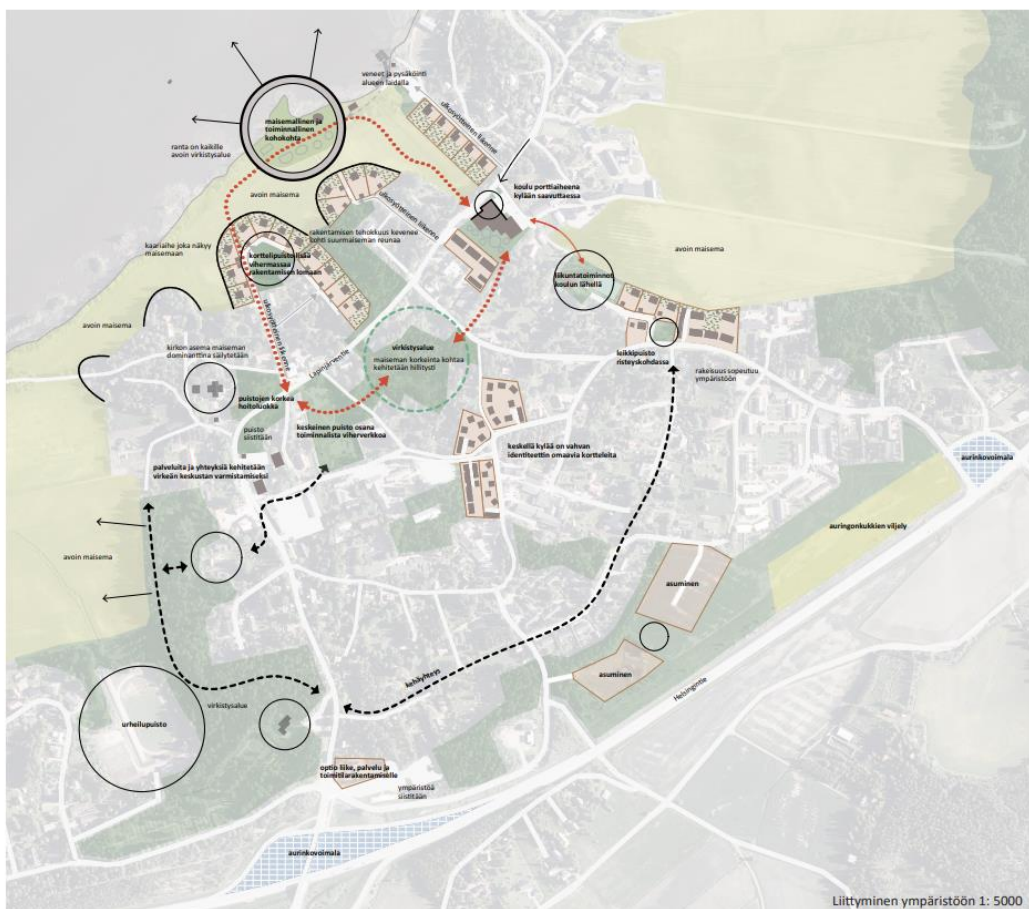
Ehdotus on kokonaisuuteltaan ja –mitoitukseltaan (140 uutta asukasta ja 4 719 krs-m² asuinrakentamista) kilpailun maltillisimpia. Sen lähtökohtien asettelussa on tunnistettu erittäin hyvin kirkonkylän lähtökohtia, vetovoimatekijöitä sekä mahdollisia asukasprofiileja. Tallbackan alueelle on sijoitettu omakotitontteja sekä viljelypalstoja ja etätyökontti. Muodostuvan nauhamaisen ja vaiheittain toteutettavissa olevan rakenteen suhde maisematilaan on kuitenkin hiukan kaaviomainen ja viljelypalstat katkaisevat peltoalueen yhtenäisyyden. Onnistuneen reunavyöhykkeen muodostuminen edellyttäisi rakennustapaohjetta myös pihaille. Vuokraviljelyyn ajatellut peltoalueet jäävät pieniksi. Rantaan sijoitetut pysäköintipaikat eivät ole onnistunein osa työtä. Maatilamatkailuun osoitettu paikka ei myöskään liity maatalaan. Skogskvarteret voi onnistuessaan huomioida olevan puuston. Vanha paloasema ja uusi koulukeskus muodostavat yhtenäisen, massoitteeltaan kauniisti kylämiljööseen asettuvan L-muotoisen kokonaisuuden. Koulukeskuksen piha-alue on suojainen, mutta tämä on johtanut päämassan sijaintiin suhteellisen lähellä tietä ja koulun piha on suhteellisen ahdas. Hilda Käkikosken koulun kirkonkylän toimipisteen itäpuolelle sijoittuvat Åkerkantenin erillispientalotontit sopivat luontevasti paikkaansa, ja tonteille mahtuu myös talousrakennuksia. Rakennukset peittävät näkymää pelloille Koulutieltä. Yhtiömuotoinen asuminen Lapinjärvitä teemaa jatkavine pientaloineen ja ikäihmisten palveluasuminen on sijoitettu toiminnallisesti perustellusti kyläytimeen. Vesitornin ja kuntoportaiden yhdistäminen sekä muuttaminen näkötorniksi on jännittävä ja omaperäinen ajatus, joskin kuntoportaiden toiminnallisuudessa voi esitetyllä tavalla olla haasteita. Ehdotuksen erityisenä ansiona on pyrkimys kehittää muistiystävällistä ympäristöä. Ehdotuksessa on huomioitu ja esitetty hyvin rakentamisen vaiheistus. Esitystapa on esimerkillisen selkeä.

Keidas

Ehdotus tuo Tallbackan rantaan kaksi puolikaaren muotoon sijoitettavaa pientaloaluetta, jotka kurottavat hyvin lähelle järveä. Niiden väliin on esitetty rantaan johtava kiinnostava puistoyhteys, joka voisi hyödyntää olevaa tontin puustoa. Rakennuksia on melko vähän ja tontit ovat suuria. Ratkaisu mahdollistaisi hyvin myös yksikerroksiset rakennukset ja piharakennukset. Maisemallisesti sommitelma on hajanainen, mutta pihapuuston avulla on mahdollisuus uuden reunavyöhykkeen muodostamiseen. Eheän maisemallisen reunan muodostuminen edellyttäisi selkeää ohjaamista rakennustapaohjeella toteutusvaiheessa. Katuverkko on tuhlava, eikä rantapuiston kanssa kilpailevalle korttelipuistolle taida löytyä riittävästi käyttäjiä. Tärkeä näkymä Lapinjärventieltä rantaan yli avoimen pellon on tunnistettu. Viljelty peltoaukea on muutettu nurmipintaiseksi puistoksi. Näkymää järvelle kaventavat rantaan sijoitettu sauna ja puusto. Seurakuntakodilta järvelle aukeavaa näkymää ei ole huomioitu. Rantaan on esitetty runsaasti toiminnallisia uudistuksia ja ideoita virkistyskeitaalle. Järvitien varrella olevat rakennukset liittyvät luontevasti maisemaan. Kyläkuvan kannalta kiinnostava paloasema on purettu. Uusi koulu on Kapellby skolan kohdalla, ja vanhaa liikuntahallia on hyödynnetty. Uusi koulun piha avautuu luontevasti etelään. Pallokentän sijainti liikuntahallin lähellä on toiminnallisesti hyvä ratkaisu. Myös leikki- ja lähiliikuntapaikka kannattaisi kytkeä liikuntaympäristöön Koulutien sijaan. Koulutien varrella olevat Åkerkantenin tontit on ratkaistu sujuvasti, mutta näkymää peltoaukealle ei ole huomioitu. Yhteyttä Lukkarinpuiston ja vesitorninmäen välillä on kehitetty luontevasti. Kylän keskellä on uusia, melko tiiviitä kortteleita, jotka todennäköisesti toteutuisivat yhtiömuotoisesti. Konseptit ovat kuitenkin kiinnostavia. Yhtiömuotoista asumista on kokonaisuudessa melko paljon ja vaihteellinen toteutuminen on haastavaa. Reitit ja puistoyhteydet ovat huolellisesti mietittyjä. Tarkastelualueella on kiinnostavia ideoita ja myös kuntaan liittyviä mielikuvia on pohdittu. Uusien asukkaiden määrä on 245 ja asuinrakentamista on osoitettu yhteensä 4 310 krs-m².

KEIDAS

Suunnitelma tähtää Tallbackan ranta-alueen tasapainoiseen kehittämiseen ja kylän painopisteen siirtämiseen kohti rantaa. Kantavana ideana on ranta-alueen hyödyntäminen kuntarajat ylittävänä virkistyskeitaana.

Ranta-alueen avonainen maisematila on pyritty säilyttämään ja uusi rakentaminen sijoittamaan suurmaisemaan sopeutuvalla tavalla. Kaarevan muotoiset asuinkorttelit mukailevat ympäristöä ja muodostavat sulavan liittymisen maisemaan. Järven ja maiseman potentiaali on nostettu esiin sijoittamalla nykyisen uimarannan ympäristöön vetovoimainen virkistyskeidas.

Koulu on sijoitettu Lapinjärventien varteen niin, että se muodostaa maamerkin kylään saavuttaessa. Nykyinen liikuntahalli on ehdotettu säilytettäväksi ja sen ympäristöön on kehitetty liikunta- ja leikkialueita. Kylän keskelle on suunniteltu tiivistä täydennysrakentamista, joka tukee eloisaa keskusta-alueen kehittämistä. Kaiken kaikkiaan suunnitelma tarjoaa monipuoliset vaihtoehdot eri asuinmuotojen toteuttamiselle. Lukkarinpuiston ja Männistöintien ympäristöön reitien risteykseen on suunniteltu neljä ainutlaatua korttelia. Suunnitelun lähtökohdaksi on modernin puuarkkitehtuurin henkeä kunnioitetaan.

Lukkarinpuiston yhteyteen vesitornin malle on suunniteltu virkistystoimintoja sekä uusia kulkuyhteyksiä. Puistoalueiden lomassa kulkee reittejä, jotka kytkevät Lukkarinpuiston, koulun ja ranta-alueen virkistyskeitaan toiminnalliseksi kokonaisuudeksi. Laajemmassa kehitysvuorossa on tarkoitus kehittää virkistys- ja kulkureittejä, niin, että urheilupuiston suunnalla kulkee reitti, joka jatkuu itään Koulutielle saakka yhdistäen asuinalueita ja toimintoja. Nykyisen liikenneterminaalin kohdalla on mahdollisuus liike- ja palvelutilarakentamiselle. Helsingintien varteen on esitetty uusia asuinkortteleita ja puistoalueita. Lisäksi Helsingintien varteen on ideoitu auringonkukkaviljelmä, joka näkyy tien suuntaan mieleenpainuvana positiivisena asiana vahvistaen Lapinjärven tunnettavuutta. Risteyksille on ehdotettu auringkovoimaloita, jotka uusiutuvana energianlähteenä tukevat ilmastomuutoksen hillitsemistä. Näkyvällä paikalla ne myös lisäävät Lapinjärven tunnettavuutta edistykseksellisenä eteenpäin katsovana kuntana.

KEIDAS 1/5

Kyläunelmia

Varmaotteinen ja kauniisti esitetty ehdotus, jonka pääajatuksena ovat Tallbackan alueelle sijoittuvat, lähelle rantaa kurottavat kaksi asuinkiilaa erillispientalotontteineen. Kolmas puolikiila on sijoitettu avoimen peltoalueen pohjoissivulle. Vaikka kaikista pientaloista saadaan näin järvinäköala, on ratkaisun suhde maisematilaan kaavamainen. Uuden luontevan reunavyöhykkeen toteuttaminen olisi haasteellista. Seurakuntakodin vierelle on sijoitettu keskeiselle paikalle yhtiömuotoisia pienomakotitaloja, jotka kuitenkin kaventavat suoraa viheryhteyttä ranta-alueelle. Seurakuntakodille on ehdotettu uusiksi vetonauloiksi lounaskahvilaa ja terassia. Uusi lähelle tietä sijoittuva ja massaltaan kylämittakaavaan sopivaksi palasteltu koulukeskus on sijoitettu Kapellby skolan paikalle, piha-alueen jäädessä sen suojaisemmalle puolelle. Vanha paloasema on osa koulukokonaisuutta. Se on säilytetty osin ja muutettu nuoriso- ja harrastustilaksi. Nykyinen liikuntasali on säilytetty ja sinne on osoitettu kulkuyhteys. Koululle ei ole osoitettu kenttäaluetta. Hilda Käkikosken koulun kirkonkylän toimipiste ehdotetaan myytäväksi ja korjattavaksi asuinkäyttöön. Koulun viereen on sijoitettu tiiviisti pitkiä peltonäkymiä tarjoavia uusia pientalotontteja – kenties yksi tontti vähemmän tuottaisi hengittävämpää kyläkuva. Mäntylä I ja II rivitalon tilalle keskeiselle paikalle on sijoitettu onnistuneesti muistikortteli. Kylän ytimessä on kaikkiaan luontevaa kylämiljöötä muodostavaa yhtiömuotoista pientaloasumista sekä ikäihmisille suunnattua rivitaloasumista (mummola). Ulkoilu- ja kävelyreittejä on kehitetty monipuolisesti. Vesitorninmäelle johtavat uudet kuntoportaat ja sen juurella oleva ulkokuntopuisto ovat mukavia toiminnallisia täydennyksiä. Kokonaismitoitus on ehdotusten keskihaarukassa (192 uutta asukasta ja 11 810 krs-m²).

Lapinjärven kirkonkylän keskustan ja ranta-alueiden ideakilpailu

KYLÄUNELMIA

Kyläunelmia-ehdotus perustuu elinvoiman ja yhteisöllisyyden parantamiseen. Suunnitelma tarjoaa kaikille kuntalaisille uusia virkistysreittejä ja alustaa siten sen eri alueet yhteen. Uusi koulu on kylän uusi kulttuurin keskus. Uusia asuinkiiloja luontevasti erillisten asumisen uunien tunnistamisella ja tarjoamalla mahdollisuuksia niiden toteuttamiseen.

1. Unelma talosta järvinäkymällä lähellä palveluja.
2. Unelma omasta kodista ja pihasaunasta pelton reunalla.
Unelle asukkaalle tarjotaan uunien asuinkiiloja järvi- ja peltonäkymillä vanhaa kulttuurimaisemaa. Kaikki uudet omakotitontit voivat olla huopapuhokunteluita, kun alustaa ei täyteen liikkua.
3. Unelma asuinkiiloista remontoitavasta karsakoskusta.
4. Unelma vaihtomaisesta omasta talosta ja pihasta - yhtiömuotoiset pientalot.
Oma talo ja oma piha on monen unelma, mutta usealle liian töisevi toteuttaa ja ylläpitää. Esimerkiksi vanhuksat ja yksinasuvat voivat mielellään valita yhtiömuotoisen asumisen.
5. Unelma omassa kodissa asumisesta vielä vanhanakin - yhteisöllinen muistikortteli.

Tavoitteena on vahvistaa Lapinjärven piteneitä kyläkeskuksena, jonka asukkaat ovat aktiivisia toimijoita kaiken ikäisinä.

- * Lapille kylä on ihanteellinen kasvuympäristö, jossa lasten luontainen tarve liikkua, kivetä ja pyröillä toteutuu turvallisesti.
- * Nuoruuden kokemukset ovat avainasemassa pohdittaessa mahdollista paluumuuttoa. Nuorta ei unohdeta, vaan Vanha Paloasema remontoituaan uuden koulun yhteyteen erityisesti heille toimintaa tarjoavaksi nuorisokeskukseksi.
- * Työikäiset voivat elää autotoista lähialueella, kun peruspalvelut ovat kävelymatkan päähän ja erityyppisiä paikkatappamattomuuksien tai paikkatappamattomuuksien asuminen. Näin entistä useampi voi toteuttaa haaveensa Lapinjärven luonnonläheisen maa- ja metsätalouden muuttamisesta.
- * Ikäihmiset löytävät asumisratkaisuja, joihin voi ikäntyytä mukaisesti ja yhteisöllisesti, ja arkiaktiivisuuden säilyttää.

Jokaisella suunnitteluvaiheella on oma toiminnallinen luonteensa:

A. Tallbackan alue

- Omakotitalotontit järvinäkymällä. Rajatut, aurinkoiset ja suojatut piha-alueet.
- Pitkien näkymien säilyttäminen maisemallisesti avoimilla nähtävyyksillä. Kulkuyhteys näytteeseen alueen luonnonnähtävyyksiin.
- Rannan virkistyskäytön lisääminen uusilla reiteillä ja rakenteilla. Osa rannasta ennallistetaan kosteikoksi.
- Vaihteellaisen toteutuksen mahdollisuus

B. Yhdistyspuistoalue

- Lisäistä helppoa saavutettavuutta rantaan kiveen liitteen reitillä, joka yhdistyy Vesitorninmäkeen sekä Lakkartapaisioon.
- Kylän ytimessä tiiviisti rakentamista yhtiömuotoisella erillistalolla.
- Seurakuntakoti kytkeytyy reitistöjen kautta uuteen asumiseen > lounaskahvila ja kesäterassi

C. Uusi koulu ja kulttuurikeskus

- Sijoitetaan kylän ytimeen varalle ja on helpposti saavutettavissa. Laajajoukosta huolimatta hahmotetaan pienimittakaavaisen, kyläkoulumaisen.
- Kuntalaisten olohuoneena ja yhteisöalana myös itäkäytössä
- Vanha paloasema säilytetään osin ja muutetaan nuoriso- ja harrastustilaksi
- Koulun ruokasali avautuu näkyvä maisemantyyppi Lapinjärvelle.

D. Asumista pelton lähdellä

- vanha Kirkonkylän koulu myydään kunnostettavaksi asuinkäyttöön
- liikuntasali palvellee edelleen koulukäytössä
- omakotitontit pitkiä peltonäkymillä sekä pihasaunoilla

E. Seniörasumisen kortteli

- Muistikortteli on maisteri- ja -maisteri-tyylinen, yhteisöllinen ja turvallinen paikka jossa silloinkin kun arkiympäristön hahmottamisessa on haastetta.
- Mummola kortteli sisältää seniörasumista sekä säilytettävän mummomökin, joka toimii yhteisöllisyyttä lisäävänä yhteisenä monitoimintana
- Yhtiömuotoisen erillistalokorttelin omilla pihalla ja autopaikoilla sekä yhteiskäytössä pihalla.

F. Vesitorninmäki

- virkistysalue, jossa luonto- ja kuntopolku
- nuotopolku ja luontokoulu
- kuntoportaat ja kuntovalmiit alueen koulukoissa

KYLÄUNELMIA Lapinjärven kirkonkylän keskustan ja ranta-alueiden ideakilpailu

1/5

Viiru&Petsson

Monipuolisia pientaloasumisen ratkaisuja tarjoava ehdotus, jossa Tallbackan alueelle on sijoitettu 1–2 kerroksista pientalorakentamista paikoin jopa liiankin suoraviivaisella tavalla. Läpiajettavuus ja uusi rantaan johtava puistokatu tuottavat suhteellisen paljon uutta katuverkkoa, jonka suunnittelussa ei ole täysin huomioitu maaston korkeuseroja. Puistokadun ja seurakuntakodin väliin sijoittuva viheryhteys ojineen on kuitenkin hyvä oivallus. Rannassa on rantapolku ja tekijä on esittänyt useita erilaisia ideoita (esim. grillipaikka, laavu, lintujenkatselulava), mitä ranta-alueella voi olla, jos se ei ole enää viljelyskäytössä. Kapellby skolan tilalla on yhteisöllinen 2-kerroksisten asuinrakennusten kortteli. Vanhan paloaseman uusiokäyttö ateljee-, etätyö- ja juhlatilana on toiminnallista monipuolisuutta edistävä ajatus. Uusi pitkänomainen ja massaltaan taitteinen koulukeskus on sijoitettu Hilda Käkikosken koulun kirkonkylän toimipisteen viereen, aivan pellonrajaan kiinni. Tämä tarjoaa avarat näkymät - ja toisaalta myös koulurakennus näkyy kauas. Nykyisiin koulurakennuksiin on sijoitettu päiväkotit ja iltapäiväkerho. Koulun kenttä on toimivasti niiden ja uuden koulun välissä. Liikuntasali on säilytetty. Kylän ytimessä yksikerrosten pitkänomaisen rakennusten sijoittelu on hiukan kaaviomaista, mutta pieni Lapinjärvi-alojen rypäs asettuu luontevasti paikkaansa. Vesitorninpuistoon on sijoitettu uusia polkuja, kuntoportaat, frisbeegolf ja lahoppupuisto. Ehdotuksen kokonaismitoitus on 180 uutta asukasta ja 6 900 krs-m² asuinrakentamista.

Lapinjärven kirkonkylän keskustan ja ranta-alueiden ideakilpailu
 Viiru & Petsson 1/5

VIIRU & PETTSON

Pienmittakaavainen, monipuolinen uudisrakentaminen voimistaa elinvoimaisia kirkonkylää ja kuuntelee kylämaisan herkkää kokonaisilmettä.

Omakotitalontonttien ja pihapiirien kudos nivoutuu luontevasti osaksi kyläraiteita ja luo rakenteeltaan vaihtelevaa ja aktiivista asuinympäristöä.

Suunnitelma solmii rakennettavat asuinalueet ja uudet monipuoliset virkistysreitit osaksi kirkonkylän intiimiä raittimiljöötä ja vahvistaa maisemallisesti arvokkaita näkymälinjoja. RKY-alueen arvot ovat uuden kylärakentamisen inspiraatio.

11.2 Yläluokka

Kiila

Rohkea ehdotus, jonka kantavana ajatuksena on uuden avoimen maisematilan ja järvinäköalan luominen vesitorninmäeltä kohti Lapinjärveä. Uusi koulukeskus ja koulun kenttä sijoittuvat tämän näkymäkiilan reunalle. Vaikka koulun massaa on porrastettu, pohdittavaksi jää, onko sen sijainti kyläkuvassa esitetyllä tavalla liiankin dominoiva. Koulun isohko pysäköintialue ja huolto sijoittuu myös turhan näkyvälle paikalle Lapinjärventien varteen. Rantaa kohti laskeutuvan viherkiilan sivuille sijoittuu kaksi metsäreunasta pullistuvaa asuinnyemekettä, joihin on sijoitettu yksikerroksisia omakotitaloja ja kaksikerroksisia pienkerrostaloja ja joista on vesinäköalat. Katuverkko on tehokas. Kiilat työntyvät kuitenkin hyvin lähelle rantaa. Ratkaisu ei huomioi tai hyödynnä olemassa olevaa Tallbackan puustoa. Pelialueen sijoittaminen maisemaan voi olla haasteellista. Kömpelösti esitetty havainnekuva korkeine sokkelikerroksineen ja monotonisine rakennusmassoineen ei viesti samaa kylämiljööseen sopivaa pienimuotoista mittakaavaa ja tunnelmaa kuin aluesuunnitelma. Nykyinen näkymä Lapinjärventieltä kohti vesimaisemaa on pääosin säilytetty, vaikka sitä on jonkin verran kavennettu sivulle sijoitettujen omakotitalojen takia. Seurakuntakodilta avautuva järvinäkymä peittyy uuden korttelin taakse. Kummankin nykyisen koulun tilalle on sijoitettu asuinrakentamista ja paloasemasta on tehty korttelitalo. Åkerkantenin alue leikkipaikkoineen on kilpailun parhaimmistoa. Myös ydinalueen asuinkortteleiden ratkaisut ovat luontevia ja varmaotteisia – esimerkiksi pysäköinti on niissä onnistuttu sijoittamaan kyläkuvan kannalta onnistuneesti. Ehdotuksen mitoitus on esitettyyn maankäyttöön ja moniin yksikerroksisiin rakennuksiin nähden yllättävänkin iso (282 asukasta ja 14 100 krs-m²).

Kylätiet

Varmaotteisesti, selkeästi ja kauniisti esitetty ehdotus, jossa rannan avoimen maisematilan ja järvinäkymän arvo on ymmärretty. Rantaan on tuotu uusi asumisen vyöhyke, joka ryhmittyy varsin tehokkaasti uuden kylätien kummallekin puolelle. Tiivis rakenne peittää taakseen seurakuntatalon. Pihojen luoman puutarhavyöhykkeen merkitys maiseman uutena rajapintana on tunnistettu osana suunnittelutehtävää. Tiiviisti ja hieman jäykästi sommitelluille tonteille ei ole sovitettu talousrakennuksia, jotka maaseutu ympäristössä ovat usein toivottuja ja joilla on mahdollisuus rajata pihapiiriä. Rannan toimintoja ei ole kehitetty, eikä rantareittiä. Esityksessä peltoaukea säilyy, mutta näkymät seurakuntakodilta peittyvät. Rantapeltojen avoin tila voisi tulevaisuudessa olla myös niittyä, jos viljelyyn ei jää riittävästi tilaa. Uusi koulu on sijoitettu Hilda Käkikosken koulun kirkonkylän toimipisteen kohdalle. Koulun kenttien yli avautuu maisema Koulutieltä peltoaukealle. Koulun sijainti suhteessa urheilutiloihin ja maisemaan on onnistunut, mutta pysäköintiä ja saattoliikenteen toimivuutta ei ole ratkaistu. Koulupiha jää rakennuksen pohjoispuolelle avoimen tuulisen laakson reunalle. Kapellby skolan korttelin kohdalla on kaupunkirivitalokortteli. Ratkaisu toimisi myös rivi- tai pienkerrostaloina. Autopaikkojen mitoitus voi olla riittämätön. Ehdotuksessa on raikasta idearikkautta, jossa kylälle on tuotu niin taidehalli kuin etätyöhön soveltuva ”etätyösähköautonavetta”. Kookkaan navetan suhde maisemaan voi olla haasteellinen. Myöskään navetan katveeseen jäävä taidehalli ei saa hyödynnettyä sijaintia järvinäkömaisemassa. Ehdotuksessa on asuinrakentamista 7 840 krs-m² ja 225 uutta asukasta.

Raparperitaivas

Idearikas ehdotus, jossa on osoitettu suunnittelualueen lisäksi myös tarkastelualueelle lukuisia uusia toimintoja ja tehty eläytyen erilaisia miljöön kehittämisen- ja täydennysrakentamisehdotuksia. Tallbackan alueelle rinteen juurelle on sijoitettu loivapiirteisesti mutkittileva jaettuun katutilaan perustuva kylätie, jonka varrelle on sijoitettu 13 pientalotonttia harjakattoisine rakennuksineen. Niiden väleissä on paikoin hyvin sijoitettuja näkymä- ja viherkiiloja. Myös rantaan on osoitettu selkeät yhteydet. Avoimen ja suljetun maisematilan raja muodostuu selkeäksi. Puukujanteet eivät ole kokonaisuutta ajatellen tarpeellisia. Seurakuntakodin vieressä mäen päällä on lisäksi neljä pientalotonttia. Maankäytön suunnittelussa on tunnistettu hyvin maaseutumaiseen asumiseen liittyvä apurakennusten tarve, joustavuus sekä alueen korkeuserot. Myös sivuasuntojen tai kahden asuinrakennuksen sijoittaminen onnistuu tontille perusratkaisun puitteissa. Tonttinaapureille tarjotaan mahdollisuutta jaettuun katuliittymään, mutta ratkaisun perusidea mahdollistaa myös yksittäiset liittymät.

Maisemallisesti ratkaisu ei kuitenkaan mahdollista kirkonkylälle tyypillisen pihoihin kytkeytyvän vihreän reunavyöhykkeen syntyä. Uusi koulukeskus sijoittuu Kapellby skolan paikalle. Sen pienehköltä vaikuttava piha-alue suuntautuu etelään ja huoltopiha jää oikeaoppisesti piiloon pohjoissivulle. Koulukeskuksen massoittelu on moderni, mutta kyläkuvan kannalta liian raskas. Koulun kenttä on sijoitettu peltoalueelle ja sitä palvelemaan on ehdotettu alikulkua, jonka sopivuus kyläkuvaan ei vakuuta. Ranta-alueelle on viritetty lukuisia erilaisia liikunta- ja rantatoimintoja, joista esimerkiksi uimahyppytorni edellyttäisi matalan järven merkittävää ruoppaamista. Hilda Käkikosken koulun kirkonkylän toimipisteen ja liikuntahallin paikalle on sijoitettu tiivis "koulukylä", jonne on osoitettu yhtiömuotoista pientalorakentamista, jossa asuinkorttelit koostuvat 2–4 pientalosta. Alueelta olisi ollut hyvä avata peltonäkymiä. Kylän ydinalueelle sijoittuu omaperäinen pyöreä mummoring, jonka ehdoton muodonanto hämmentää: miksi asuinrakentamisen osalta muuten taitavasti suunniteltu ehdotus sisältää kylän perinteisestä rakentamistavasta näin paljon poikkeavan ratkaisun? Vähemmälläkin olisi pärjätty. Ehdotuksessa on osoitettu paljon hiukan epämääräisesti jäsenyvä ja kaavioimaisesti esitettyä toimitilarakentamista tarkastelualueelle 6-tien varteen. Tarkastelualueelta on löydetty myös muita täydennysrakentamisen paikkoja ja mm. kotieläinpihan avulla on pyritty tuomaan sinne lisää vetovoimaa päiväkävijöitä ajatellen. Suunnittelualan kokonaismitoitus on 236 asukasta ja 9 000 krs-m².

Strösseli

Monipuolisessa ehdotuksessa on tunnistettu hyvin suunnittelualan lähtökohdat mitä tulee esimerkiksi uusien rakennusten mittakaavaan, puumateriaalin suosimiseen ja maanläheiseen värikyseen. Siinä on osoitettu Tallbackan alueelle parikymmentä uutta väljäköä pientalotonttia nykyisen metsäsaarekkeen reunaan sijoitettavan kylätien varrelle, seurakuntakodin vierelle sekä peltoalueen pohjoissivulle. Tekijä esittää kiinnostavan ajatuksen, että Tallbackaan voisi siirtää myös muualta vanhoja puurakennuksia. Keskeinen näkömääkseli Lapinjärventieltä järvelle on säilytetty, joskin kaventuneena. Ranta-alue on käsitelty niittymäisenä avoimena alueena ja sinne on ehdotettu lukuisten kävelyreittien lisäksi rakennettavaksi mm. lintutorni, grillipaikka, rantasauna, piilopirtti, ulkokuntopaikka, rantalentopallokenttä ja leikkipaikka. Ehdotusta voisi perusratkaisun puitteissa kehittää maisemahoidon avulla siten, että avoimen ja rakennetun maisematilan raja on selkeämpi. Useampaan rakennusmassaan jäsenneilty koulukeskus on sijoitettu Kapellby skolan yhteyteen. Sekä vanha koulurakennus että paloasema on säilytetty ja liitetty osaksi koulukeskusta. Rakennuksen mittakaava sointuu hyvin kirkonkylän miljööseen. Koulun piha-alueet jakaantuvat kolmeen napakan kokoiseen piha-alueeseen, jotka on jaoteltu eri käyttäjäryhmille. Olisi kuitenkin toivottavaa, että eri kieliryhmien lapsilla olisi enemmän yhteistä leikkilataa. Koulun kentälle on kaksi sijoitusvaihtoehtoa: vieressä sijaitsevan omakotitalon paikalle (jolle on osoitettu tilalle paras rakennuspaikka Tallbackasta) tai nykyisen suomenkielisen koulun kenttä säilytetään eikä toista yhteisökorttelia rakenneta. Liikuntahalli on säilytetty. Koulurakennukselle etsitään myöhemmin uusi käyttö. Hilda Käkikosken koulun kirkonkylän toimipisteen viereen on esitetty yhtiömuotoista rakentamista. Kortteleiden suunnittelutavoitteet ovat sympaattisia, mutta rakennusten sijoittelu ja pihatilan jäsenneily yksityisiin ja puolijulkisiin vyöhykkeisiin jää luonnosmaiseksi. Myös kylän ydinalueen rivitalo- ja pienkerrostalokortteleiden tilanmuodostus on luonnosmaista. Rakennuksen kylkeen rouhaistu autopaikoitus tuottaa sisäänkäyntien yhteyteen laajoja päällystettyjä piha-alueita. Vesitorninmäkeä on aktivoitu mukavasti ulkokuntosalin, kuntoportaiden ja myös talviajan käytön huomioivan pulkkamäen avulla. Ehdotuksen kokonaismitoitus on 231 asukasta ja 9 220 krs-m² asuinrakentamista.

11.3 Keskiluokka

Aukea

Ehdotus on ilmeeltään kaupunkimainen (250 asukasta ja 10 360 krs-m² asuinrakentamista) ja melko tehokas. Uusi koulu on sijoitettu Kapellby skolan paikalle. Hilda Käkikosken koulun kirkonkylän toimipisteen paikalla on uutta asutusta. Vanhan koulun muuttaminen asunnoiksi edistää kestävästä kehitystä. Rannan korttelit ja rakennusten puoliatriumin muodostava ryhmittely ovat melko formalistisia. Kaaviomainen sijoittelu ei tue rakennusten luontevaa sijoittelua tontilla ja pihatilojen luontevaa käyttöä. Rakentaminen tulee melko lähelle rantaa. Rakennusten ankara värimaailma ja rakentamisen laajuus muuttavat merkittävästi maisemakuvaa. Pihavyöhykettä ja uuden maisematilan reunaa sekä toimintoja on mietitty hyvin. Aikaa myöden rantamaisema

saisi istutusten kautta luontevan uuden reunan. Epäselväksi jää, mihin hulevedet puretaan ojista. Suunnitelma pienentää merkittävästi peltopinta-alaa ja säilyvät avoimet alueet tuskin säilyisivät viljelyssä, vaan niitä tulisi jatkossa hoitaa niittyinä. Uudelle rakentamiselle on löydetty useita paikkoja kyläteiden varsilta. Samalla osa kyläkuvan kannalta tärkeistä rakennuksista menettää maisemallista merkitystään. Lukkarinpuiston kehittämiseen on löydetty uusi reitti. Rannan kehittämisessä on huomioitu esteetön reitti. Rannan muihin toimintoihin liittyy haasteita ja pysäköinnin sijoittaminen lähelle oleskelua ei tue viihtyisyyttä.

Green river

Korkeatasoista ja vaihtelevaa miljöönmuodostusta tavoitteleva ehdotus, jossa kilpailualueelle on osoitettu paljon uutta rakentamista (320 uutta asukasta ja 16 800 krs-m²). Tallbackan alueen rakentaminen perustuu pikkukaupunkimaisiin pihakatuihin, joiden varsille tiiviitä pihapiirejä muodostuvat ja osittain jopa 2,5 kerrosta korkeat (yhtiömuotoiset?) asuinrakennukset ryhmittyvät. Kortteleiden kokonaisilme on kaupunkimainen ja pitkien autokatosten hallitsema eikä parhaalla mahdollisella tavalla täydennä arvokasta maaseutukirkonkylän kulttuurimaisemaa. Sibbeksens viereinen asuinryppäs on kuitenkin luonteva. Keskeinen maisemanäkymä Lapinjärventieltä järvelle on onnistuneesti säilytetty. Myös muu kilpailualueelle osoitettu rakentaminen on yhtiömuotoista, mitä voidaan pitää erityyppisten, maaseutuasumisesta kiinnostuneiden asukkaiden houkuttelun näkökulmasta yksipuolisena ratkaisuna. Massaltaan massiivinen, haitarimainen koulukeskus on sijoitettu Kapellby skolan viereen. Sen voimakkaat ja jyrkät päätyharjat muodostavat kirkonkylän ilmeelle vierasta maisemakuva.

Heinäsuova pilvisellä säällä

Ehdotus tuo alueelle 125–170 uutta asukasta ja noin 9 200 krs-m² asuinrakentamista. Ranta-alueelle on sijoitettu uusia asuinkortteleita ryppäisiin. Kortteleissa on pääasiassa pari- ja rivitaloja. Pysäköinti on keskitetty kortteleiden sisälle. Ratkaisu vaikeuttaa vaiheittaista toteuttamista ja on maankäytöltään melko tuhlailtava. Yhtiömuotoista asumista on paljon. Alueelle syntyy paljon kulkuväyliä. Ranta-alueelle ei synny luontevaa uutta maisemallista rajaa, eikä rakentaminen kooltaan liity luontevasti kylämiljööseen. Erityisen raskaalta tuntuu suuren koulukeskuksen sijoittaminen kyläkuvan kannalta tärkeään maisemalliseen pisteeseen Lapinjärventien ja rannan väliin. Rakentaminen peittää näkymät kylätieltä järvelle. Paloaseman kyläkuvan kannalta tärkeä rooli on tunnistettu ja rakennusta on kehitetty kiinnostavalla idealla kylän kokoavana käsityökeskuksena. Myös vanhalle liikuntasalille on löydetty käyttöä galleriatilana. Monipaikkaisuutta ja etätyötä on ideoitu osana kokonaisuutta. Vesitorninmäen ja rannan välille on ideoitu siirtolapuutarhaa, mutta sijainti puistomaisella piha-alueella ei tue suunnitelmaa. Uusi siirtolapuutarha-alue kahviloineen ei myöskään jatku luontevasti osaksi rantapuistoa. Ehdotuksen ideoita esittelevä viimeinen planssi on kauniisti esitetty.

Helmien nauha

Ehdotuksen lähtökohta on merkittävästi nykytilanteesta poikkeava: koulukeskus on sijoitettu rannan lähelle painanteeseen keskeisen Lapinjärventieltä rantaan aukeavan maisemanäkymän tilalle. Näin isoa kirkonkylän toiminnallisen ja maisemallisen rakenteen muutosta voi pitää kyseenalaisena ratkaisuna. Tallbackan alueelle on sijoitettu mittakaavaltaan hallittuja, mutta Lapinjärven lähtökohtiin nähden varsin esikaupunkimaisia erillispientaloista, kaupunkirivitaloista ja paritaloista koostuvia asuinkortteleita, joiden keskitetty pysäköinti ei ole maaseutu ympäristössä luonteva ratkaisu. Rantaan sijoittuva syötävä puisto on kuitenkin hauska ajatus ja jatkaa Lukkarinpuistossa jo sijaitsevan vastaavan kaltaisen puiston teemaa. Paloaseman kyläkuvallinen rooli on tunnistettu ja sinne on sijoitettu kylätalo ja näyttelytilaa. Kapellby skolan pohjoispuolen ja Åkerkantenin sekä ydinosaamisen rakentaminen jatkaa yhtiömuotoisen asumisen teemaa, mikä on johtanut varsin isoon kokonaisuuteen (280 uutta asukasta ja 13 335 krs-m² uutta asuinrakentamista). Valittu lähtökohta herättää kysymyksen, onko ehdotuksessa huomioitu riittävästi maaseutumaisesta omakotiasumisesta Lapinjärven vetovoimatekijänä. Mäntylä II:n purettavaksi osoitetun rivitalon tilalle esitetty Lapinjärvitalojen ryppäs on kuitenkin paikkaan hyvin sopiva ajatus, kuten myös vesitorninmäelle osoitettu uusi esteetön reitti.

Korttelikylät

Ehdotus edustaa hieman yksitoikkoista kaupunkimaisten pientalokorttelien ratkaisua, jota on käytetty suunnitelmassa jokaisella täydennettävällä alueella. Esitys on selkeästi laadittu ja korttelit ovat huolellisesti tutkittuja. Ne eivät kuitenkaan liity luontevasti Lapinjärven kirkonkylään ja rakeisuuteen. Ratkaisut tukeutuvat enemmän yhtiömuotoiseen rakentamiseen, mikä maaseutuympäristössä on haasteellista ja vaikeuttaa vaiheittaista toteuttamista. Rakentaminen sijoittuu hyvin lähelle rantaa. Uutta puistoa on jäsenneily kiinnostavin teemoin, mutta osa urheilutoiminnoista on haasteellisia rantaan sijoittuessaan. Näkymää Lapinjärventieltä järvelle ei kuitenkaan ole säilytetty. Koulukeskus sijoittuu kiinnostavasti seurakuntakodin eteläpuolelle. Tarvittavaa pysäköintiä ei kuitenkaan ole ratkaistu ja olemassa olevan puuston hyödyntäminen jää epäselväksi. Hilda Käkikosken koulun kirkonkylän toimipisteeseen on ideoitu artesaani- ja hyvinvointikeskusta. Rakennusten uudelleenkäyttö jää kuitenkin melko epämääräiseksi, vaikka säilyttämisellä sinänsä olisi hyvä tarkoitus. Lapinjärven muistiystävällisyysjärjestön liittyen rakentamiselle on ideoitu väriteemoja helpottamaan orientoitumista. Kokonaismitoitus on iso (367 asukasta ja 16 800 krs-m² asuinrakentamista).

Kylätie

Havainnollisesti esitetty ehdotus, jonka kantavana ajatuksena on sijoittaa uusi lenkkimäinen kylätie Tallbackan nykyiselle peltoalueelle. Alueelle sijoittuvan pitkän hidaskadun varrelle sijoittuu omakotitaloja apurakennuksineen. Vaikka ratkaisu antaa vapauksia rakennusten sijoittelun suhteen, on alueelle muodostuva miljöö napakasta tonttikoosta johtuen esikaupunkimainen ja avoimen maisematilan tukkiva. Rantaan on tuotu useita erilaisia aktiviteetteja kuten venesatama laitureineen ja rantapaviljonki, jotka olisivat enemmän edukseen isomman ja syvemmän järven rannalla. Uusi koulukeskus kenttineen on sijoitettu peltoalueelle painanteeseen, jossa se madalletusta sijainnistaan huolimatta muuttaa merkittävästi nykyistä keskeistä maisemanäkymää Lapinjärventieltä järvelle sekä järveltä kylälle. Vaikka koulukeskus sijoittuu tekijän tavoitteiden mukaisesti lähelle uutta Tallbackan asuinalueetta, on sen sijainti olevaan kirkonkylään nähden haasteellinen ja kulku sinne edellyttää Lapinjärventien ylitystä. Nykyisten koulujen tilalle on osoitettu kirkonkylän mittakaavaan sopivaa asuinrakentamista. Asuinkortteleiden ratkaisut eivät kovin hyvin huomioi ikääntyvien tarpeita (pienasunnot, yhdessä kerroksessa asuminen). Ydinalueelle Mäntylä II tilalle osoitetun linnakorttelin eteläsivu avautuu harmittavasti pysäköintikatokseen. Ratkaisu mahdollistaa kuitenkin piha-alueen isojen mäntyjen säilyttämisen. Tarkastelualueetta on myös ideoitu. Ehdotuksen kokonaismitoitus on isohko (noin 15 000 krs-m² asuinrakentamista).

Lapinjärvi 2.0

Idearikkaalle ehdotukselle on leimallista orgaanisesti syntyneitä kylärakennetta muistuttava miljöö. Maaseutukylille ja myös Lapinjärvelle tyypillinen rakenteen hengittävyys ja lomittuminen viheralueisiin jää kuitenkin vaillinaiseksi. Tämä toteutuu etenkin Tallbackan alueella, jossa uusi mattomaisesti kiemurteleva asuinrakentaminen sijoittuu rannan suuntaisesti koko nykyisen pellon alalle, tukkien myös keskeisen avoimen näkymän Lapinjärventieltä rantaan. Neljä pientalotonttia on sijoitettu myös rantaan laskevan rinteeseen jyrkimpään kohtaan korkeuskäyriin nähden poikittain, mikä edellyttäneen mittavaa maaston muokkausta ja vaikeuttaa osaltaan rantaan johtavan sujuvan kävely-yhteyden muodostumista. Rantaa on aktivoitu erilaisin toiminnoin (esim. frisbeegolf) ja sinne on sijoitettu laiturin varteen pop up -mökkejä. Ne olisivat enemmän edukseen ympäri kesän uimakelpoisena pysyvällä rannalla, millainen Lapinjärvi ei ikävä kyllä tällä hetkellä ole. Uimahyppytornin rakentaminen edellyttäisi merkittävää matalan rannan ruoppaamista. Vesitorninmäelle sijoittuva metsäuntosalin, kuntoporrassalun ja -reitit ovat mukava toiminnallinen lisä. Uusi T-mallinen koulukeskus kenttineen sijaitsee Kapellby skolan paikalla. Paloasemasta on tehty linja-autoasema, jonka tarvetta perustellaan Lapinjärvelle perustettavan oman linja-autoyhtiön kautta. Liikuntahalli on säilytetty. Sinne johtava ajoyhteys on turhan konstikas eikä joko koululle vievän kevyen liikenteen reitin tai asuntokadun kautta johdettuna erityisen liikenneturvallinen. Hilda Käkikosken koulun kirkonkylän toimipisteen tilalla on pientaloasumista. Mäntylä II rivitalon tilalle ehdotetut minitalot ovat kiinnostava idea, joskin niille osoitettu itäpuolen ajoyhteys edellyttäisi piha-alueen isojen mäntyjen kaatamista. Kokonaismitoitus on isohko (303 uutta asukasta ja 7 963 krs-m² asuinrakentamista). Myös tarkastelualueelle on ehdotettu useita uusia toiminnallisia ja

Lapinjärven tunnettuutta lisääviä ideoita, kuten guerilla-mainonta ja maantiesillan maalausta koskeva suunnittelukilpailu.

Lusto

Yhteisöllisyyttä painottava ehdotus, jossa Tallbackan ranta-alueelle on sijoitettu viisi väljää pientaloista, kytketyistä pientaloista ja rivitaloista koostuvaa pihapiiriä keskitettyine pysäköintiratkaisuineen. Asuinkortteleiden piha-alueet ovat vehreitä, liikenteeltä suojaisia ja niiltä on sujuva yhteys rantaan. Samantapaisena läpi Tallbackan ja pitkälti myös muualla suunnittelualueella toistuva yhtiömuotoiseen rakentamiseen perustuva korttelitypologia ei kuitenkaan tarjoa monen maaseudulle muuttavan toivomaa mahdollisuutta omatonttiseen pientaloasumiseen. Rakentaminen tukkii myös keskeinen näkymän Lapinjärven tieltä rantaan. Korkeuseroja ole riittävästi huomioitu pohjoispäässä, missä lenkkikatu liittyy huomattavasti korkeammalla sijaitsevaan Lapinjärventiehen ja turvalliseksi tarkoitettu koulureitti ylittää sen yllättävästä kohtaa. Uusi L-mallinen koulukeskus on sijoitettu Kapellby skolan viereen siten, että sen napakan kokoinen piha-alue aukeaa suoraan Lapinjärventielle, mitä ei voi pitää parhaana mahdollisena ratkaisuna. Hilda Käkikosken koulun kirkonkylän toimipisteen tilalle on sijoitettu pienimittakaavaisia yhtiömuotoisia pientaloja, kuten myös kirkonkylän ytimeen. Viheralueiden ja puistoalueiden kytkeytymistä on mietitty kattavasti. Vesitorninmäen uudet ulkoliikuntamahdollisuudet ja seurakuntatalon alueen kasvihuone luovat toiminnallista monipuolisuutta. Kokonaismitoitus on 122 asukasta ja 12 907 krs-m² asuinrakentamista.

Manttaali

Suunnitelmaltaan hieman keskeneräinen työ, jossa tekstimuodossa paljon ideoita. Kylän rakennusten mittakaava on tunnistettu, mutta esitetyt tyyppitalot istuvat huonosti kylämiljööseen ja laajempaan kokonaisuutena olisivat melko ankeita. Tallbackan alueelle on sijoitettu uusia pientaloja sormimaisesti rantaan kulkevien katujen varsille. Suunnitelma mahdollistaa vaiheittaisen toteutuksen, mutta esimerkiksi vain yhden korttelin toteuttaminen voisi johtaa maisemakuvan kannalta ontuvaan kokonaisuuteen. Kortteleiden välistä avautuu viherkiiloja, joiden sopivalla istuttamisella maisemaan sovittaminen voisi onnistua. Pientalotonteille on sijoitettu useita rakennuksia, mikä mahdollistaa pihapiirien kehittämisen. Näkymät järvelle on tunnistettu säilytettäväksi, mutta koulun pelikenttä on sijoitettu tien varrelle. Myös Kapellby skolan tontille sijoitetun uuden koulun piha aukeaa Lapinjärventielle, mikä voi johtaa pelialueiden aitaamiseen ja kyläkuvan kannalta ei toivottuun vaikutukseen. Järvien varrelle on ehdotettu lomamökkejä, jotka voisivat kooltaan vastata myös siirtolapuutarharakennuksia. Ehdotuksessa on 10 400 krs-m² asuinrakentamista ja 300 uutta asukasta.

Minne

Lapinjärven lähtökohtiin eläytyen suunniteltu ehdotus, jossa Tallbackan alueelle on ehdotettu vain vähän uutta rakentamista. Nykyiselle peltoalueelle sijoittuu neljästä omakotitontista koostuva niemekemäinen asuinrypäs. Toiset neljä väljää omakotitonttia sijoittuvat seurakuntakodin viereen, jota on kehitetty kylätalona. Tallbackan alueella on vain vähän tarvetta uusien katujen rakentamiselle. Rantaan on sijoitettu sauna ja monenlaisia virkistystoimintoja. Pellon liki rakentamatta jättäminen mahdollistaisi myös sen säilymisen viljelykäytössä. Uusi T-mallinen koulukeskus on ehdotettu rakennettavaksi Kapellby skolan paikalle, piha-alueen sijaitessa eteläpuolella ja paikoituksen erillään pohjoissivulla. Uuden koulukeskuksen kenttä on sijoitettu toiminnallisesti hiukan haastavasti Lapinjärventien toiselle puolelle peltoalueelle, mikä on johtanut tarpeeseen muokata Lapinjärventiestä koulun kohdalla hidaskatu. Nykyinen liikuntasali on säilytetty. Hilda Käkikosken koulun kirkonkylän toimipisteen aumakattoinen osa ehdotetaan muutettavaksi opetuskäytöstä asuinkäyttöön. Sen vierelle on sijoitettu kaksi uutta pienkerrostaloa. Muodostuva kokonaisuus on tilan muodostukseltaan ja liikennejärjestelyiltään aavistuksena sekava; sama koskee viereisiä rivitalokortteleita. Rakentamisen painopistettä on viety voimakkaasti kyläytimeen, jonne on sijoitettu ripotellun oloisesti iso määrä uusia Lapinjärvitaloja. Kokonaismitoitus on 229 asukasta ja 7 244 krs-m² asuinrakentamista.

Piiri

Tallbackan rantakorttelit on ratkaistu neljänä pienenä solumaisena korttelina. Kortteleihin jää yhteisaluetta. Tiukka rajausta rajoittaa rakennusten sijoittelua. Maisemallisesti ratkaisu voi olla onnistunut, jos istutuksilla tuetaan vehreiden pihatilojen syntymistä ja uuden rakentamisen vyöhykkeen liittymistä maisemaan. Pihapiireihin ei liity talousrakennuksia. Pysäköinti on keskitettyä, mikä voi olla ongelmallista sekä maiseman että toteutettavuuden kannalta. Avoimen tilan ja näkymien merkitys on tunnistettu. Rantapuistoa on kehitetty ja suunnitelmassa on pohdittu pitkälle kylän erilaisten reittien merkitystä ja muistiystävällisyyden mahdollisuuksia. Suunnitelmaan on saatu mahtumaan erilaisia asumismuotoja. Kaupunkirivitalot sijoittuvat Tallbackan reunalle Lapinjärventien varrelle. Nämä korttelit muodostavat pihapiirejä. Vaiheittainen toteutus on vaikeaa etenkin maaseutuympäristössä. Koulu on sijoitettu Hilda Käkikosken koulun kirkonkylän toimipisteen paikalle. Suunnitelmaa on mietitty pitkälle, mutta pihatoimintojen osalta pysäköinti tuntuu hallitsevalta ja ulkoliikuntaan varattu alue pieneltä. Ehdotuksessa on asuinrakentamista 11 722 krs-m² ja 234 uutta asukasta.

Piirit

Luonnosmainen ehdotus, jossa Tallbackan alueelle on sijoitettu kahdeksan 1,5–2,5 kerrosta korkeista rakennuksista koostuvaa, yhteistoimintojen ympärille kiertyvää pihapiiriä. Ehdotuksen kokonaismitoitus on isohko (asukkaita 260–340 ja asuinrakentamista 14 400 krs-m²). Pellolle metsänreunaan ja pohjoissivulle sijoittuvan samankaltaisen rakentamisen suuri määrä muodostaa näkyvän ja kirkonkylän vaiheittain rakentuneelle miljöölle osittain vieraan esikaupunkityyppisen kerrostuman. Tärkeä näkymäakseli Lapinjärventieltä järvelle on kuitenkin osin säilytetty. Kookkaalta vaikuttava koulukeskus on sijoitettu Kapellby skolan ja paloaseman paikalle. Sen kaksi pientä erillistä piha-alueita suuntautuvat suoraan kohti Lapinjärventietä, mikä voi olla turvallisuusriski. Koulukeskusta palvelevan urheilukentän sijoittaminen lähelle rantaa ei ole toiminnallisesti optimaalista. Säilytettävän liikuntahallin viereen on ehdotettu pistemäisiä 3-kerroksisia kerrostaloja, joille tarjoutuu pitkiä ja avoimia peltonäkymiä. Tallbackan alueen lisäksi myös muut suunnittelun alueen osat on ratkaistu pihapiireihin perustuen ja paikoitusratkaisut ovat kauttaaltaan korttelikohtaisia, mikä ei välttämättä ole optimaalinen ratkaisu maaseutualueella, jossa rakentamispainetta on vähemmän ja rakentaminen tapahtuu yleensä rakennus eikä kortteli kerrallaan. Pohdittavaksi jää, tuoko ehdotus riittävästi monipuolista tarjontaa niille maaseutuasukaisille kiinnostuneille asukkaille, jotka etsivät mahdollisuutta omakotirakentamiseen. Ydinalueille sijoittuvat pihapiirit puolustavat kuitenkin paikkaansa, joskin ikäihmisten näkökulmasta mahdollisuus myös yksitasoiseen asumiseen olisi toivottava.

Plus

Monimuotoinen ehdotus, jossa Tallbackan alueelle on sijoitettu erityyppisiä pientaloihin perustuvia asumisen ratkaisuja ja rantapuistoa ideoitu monipuolisesti. Rakentamisen määrä on maltillinen ja mittakaava kyläkuvaan sopivaa (4 500–5 300 krs-m² ja 90–140 uutta asukasta). Arkkitehtuuri on kuitenkin keskeneräistä. Rantareittiä on myös laajennettu pidemmälle. Rantavyöhyke on pidetty laajalti vapaana ja tärkeä näkymä Lapinjärventieltä järvelle on tunnistettu. Myös maisemanhoidon keinoja on esitetty laiduntamisen osalta. Rakentamisen vaiheistusta on mietitty etenkin asumisen osalta. Ensisijaisesti rantarakentaminen tukeutuu Järvitiehen. Tallbackan Kesätori sijaitsee erillään kaupallisista palveluista ja pieni korttelialue ei riitä toiminnan asiakaspohjaksi. Vesitorninraitin varrelle sijoittuvat rakennusten sijoittelu ei ole toimivaa. Tontit tulevat ahtaiksi ja lomitetut näkymät aukeavat järven sijaan pysäköintipaikalle. Kapellby skolan kohdalle on kehitetty kylätalo ja etätyökeskus. Myös säilytetylle paloasemalle on ideoitu käyttöä nuorisotilana. Onnistuessaan lähitoiminnot voisivat tukea toisiaan. Uusi koulu on sijoitettu Hilda Käkikosken koulun kirkonkylän toimipisteen paikalle. Osa rakennuksista on käytetty mahdollisesti uudelleen ja laajentaminen vaikuttaa pieneltä, mahdollisesti riittämättömältä.

Raitit (1)

Maaseudun perinteisten pihapiirien hahmosta inspiraatiota hakenut ehdotus, jossa Tallbackan alueelle on sijoitettu viisi 1–2 kerroksisista rakennuksista koostuvaa, yhteistoimintojen ympärille kiertyvää korttelia.

Maisematilan avoimuuteen, näkymäakseleihin ja rannan saavutettavuuteen on kiinnitetty huomiota. Ehdotuksessa on säilytetty nykyinen ranta-alueella sijaitseva kuivan maan matonpesupaikka. Lapinjärven rantaan on ideoitu someaikakauden tarpeita heijasteleva rantakappeli. Seurakuntakodin viereen on sijoitettu kaksi sekä Kapellby skolan paikalle kuusi pistemäistä 3–4 kerroksista (pien)kerrostaloa. Kerrostalorakentamisen määrä vaikuttaa suhteellisen suurelta ja muuttaa merkittävästi pienimittakaavaista kylämiljöötä ja kaukomaisemassa järveltä päin näkyvää kylän ääriiviivaa. Lapinjärventien käsittely ja kadunvarsipysäköinti vaikuttavat myös liian kaupunkimaiselta ratkaisulta. Yhtiömuotoisen rakentamisen painotus jättää pohdittavaksi, tuoko ehdotus riittävästi monipuolista tarjontaa niille maaseutuasumisesta kiinnostuneille asukkaille, jotka etsivät mahdollisuutta omakotirakentamiseen. Hilda Käkikosken koulun kirkonkylän toimipisteen paikalle sijoitetut siirtolapuutarhamökkit ovat raikas ajatus. Nykyisestä koulusta on tehty siirtolapuutarhan yhteisrakennus. Asuinrakentamisen kokonaismitoitus on 272 asukasta ja 13 600 krs-m². Ehdotuksen omintakeisin ja kaikista muista ehdotuksista poikkeava idea on koulukeskuksen sijoittaminen kylän keskustaan, helposti saavutettavaan paikkaan päiväkodin, kirjaston ja museon läheisyyteen Mäntylä II:n ja sen viereisen rivitalon tonteille. Vaikka sijainti on keskeinen, jää tontti auttamatta liian ahtaaksi koululle ja sen pihalle. Koulun kenttä on sijoitettu Honkahovin tontille tien toiselle puolelle. Tallbon tontilla on luontevasti rytmitelty Lapinjärvitalojen rypäs. Vesitorinmäen kuntoportaat, joilla aktivoidaan vesitorinmäkeä naapuruston ja koululaisten käyttöön, on mukava idea.

Vista del lago

Suunnitelman painopiste on Tallbackan rannassa, johon on sijoitettu väljästi omakotitaloja ja rivitaloja. Rakennusten päädyt ovat järvelle, mikä tekee alueesta melkoisesti kyläkuvasta poikkeavan. Omaleimainen ja hyvällä tavalla maisemaan sopivan ilmeen kehittyminen näistä lähtökohdista edellyttäisi erittäin hallittua kokonaisarkkitehtuuria. Pihojen vihreyttäminen on tunnistettu asemapiirrostaalla, mutta havainnekuva on paljas, eikä vakuuta siitä, että uusi alue kytkeytyisi onnistuneesti maisemaan. Rantapuistoon on sijoitettu viljelypalstoja ja erilaisia liikuntatoimintoja. Frisbeegolfrata vaikuttaa alimitoitetulta ja ahtaalta. Tärkeä näkymä Lapinjärventieltä järvelle on tunnistettu ja pyritty säilyttämään, vaikka ideaan liittyvä "sporttiraitti" saattaa helposti tukkia väylän. Erillinen kerrostalo Lapinjärventien varrella tuntuu irralliselta, vaikka rakennuksen runkosyvyys on maltillinen ja kylän muiden rakennusten kokoon hyvin sovitettu. Suunnitelman puistoissa on monia kehitysideoita. Uusi koulu on sijoitettu Kapellby skolan paikalle. Rakennusta on rytmitelty pienempiin osiin, mutta kolmikerroksinen rakennus tuntuu liian suurelta kylän ratin muihin rakennuksiin nähden. Vanha liikuntasali on säilytetty. B&B kahvila on kiinnostava lisä kylälle. Vetovoimaisuuteen liittyen tulisi pysäköintijäsentelyä tutkia niin, ettei se pilaa olemassa olevaa pihapiiriä. Vesitorinmäki liittyy puistoraittia pitkin rantaan. Rantakorttelin jäsentämisellä olisi voinut tavoittaa myös paremmin puiston lävitse järvelle avautuvaa näkymää. Hilda Käkikosken koulun kirkonkylän toimipisteen paikalle on sijoitettu neljä pientaloa. Sommitelma tuntuu onnistuneelta puustoisesta pihapiiristä ja talousrakennusten ansiosta. Koulun kenttä on säilytetty ja sitä voinee käyttää myös uuden koulun ulkoliikuntapaikkana. Lapinjärvitaloja on lisätty Männistöntien ja Mäkikujan risteykseen. Ehdotuksessa on 7 060 krs-m² asuinrakentamista ja 164 uutta asukasta.

Yhteinen

Mielenkiintoinen ja monimuotoinen ehdotus, joka tarjoaa Tallbackan rannan kehittämiseen ideaa orgaanisista korttelikokonaisuuksista kytkeytyvine taloineen. Rantaan syntyy laaja puistovyöhyke, johon on sijoitettu myös palvelurakennuksia. Järvitiehen kytkeytyvä asuinkorttelien rypäs ulottuu lähelle rantaviivaa ja peittää samalla näkymät Lapinjärventieltä järvelle. Rakennukset ovat kytkeytyneet pientaloja tai rivitaloja yhteispihoineen ja keskitettyine pysäköinteineen. Konsepti on haasteellinen toteutettava maaseutuympäristössä, eikä rakennuskokonaisuuksiin liity erillisiä piharakennuksia. Suunnitelma olisi toteutettavissa myös vaiheittain tai myös osittain, mikä olisikin maisemallisesti parempi vaihtoehto. Rantapuiston käsittelyyn on esitetty melko suuria rakenteita ja muutoksia. Puistovyöhykkeen julkiset rakennukset edellyttäisivät vielä lisäharkintaa, jotta maiseman reunavyöhyke saataisiin luontevaksi osaksi nykyistä kylämiljöötä. Mittakaavaltaan matalahkot rakennukset tuntuvat kylään sopivilta, eivätkä ne työnnyttäneet osaksi Lapinjärventien raittia. Kapellby skolan tilalle on sijoitettu urheilutoimintoja ja uusi koulukeskus sijaitsee Hilda Käkikosken koulun kirkonkylän toimipisteen paikalla. Urheiluhalli on säilytetty. Koulujen tonttien käyttö vapauttaa pihatilaa kenttäkäytöstä oleskelupihalle.

Erillistalojen aluetta on ehdotettu kylän keskelle. Myös erillistaloille ehdotetaan yhteisöllisiä tiloja etätöiden, puutarhan ja leikin osaksi. Muutaman tontin kokonaisuudessa yhteistilojen toteuttaminen saattaa olla haasteellista. Suunnitelma on erittäin kauniisti havainnollistettu, mutta selostuksiltaan ja asemapiirustuksen tekstityksen osalta vaikealukuinen. Ehdotuksessa on 13 800 krs-m² asuinrakentamista ja 253–300 uutta asukasta.

11.4 Alaluokka

Ekosekoteko

Ehdotuksessa on omaperäinen lähtökohta: Tallbackan ranta-alueelle on sijoitettu vakituiseen asumiseen tarkoitettu siirtolapuutarha (50–70 uutta asukasta) sekä viljelypalstoja ja ulkoliikuntapaikkoja. Ratkaisu muuttaa ranta-alueen avoimen luonteen. Uudisalue on rakenteeltaan ja kokonaisuusajattelultaan (siirtolapuutarhaperinteen mukaisesti) hiukan kaaviomainen. Yksittäisten tonttien käsittely sekä värytysuunnitelma on kuitenkin eläytyen laadittu. Keskeinen maisemanäkymä Lapinjärventieltä järvelle on onnistuneesti säilytetty. Uusi koulukeskus on sijoitettu Hilda Käkikosken koulun kirkonkylän toimipisteen viereen nykyinen liikuntahalli säilyttäen. Koulukeskuskonaisuus hajautuu kentän ympärille kahteen osaan eikä ole paras mahdollinen ratkaisu toiminnallisuuden näkökulmasta. Kapellby skolan uusi käyttötarkoitus jää hämäräksi. Sen rakennusmassan ympärille on sijoitettu tiivis asuinkortteli pari- ja pienkerrostaloineen. Asuntojen piha-alueet jäävät turhan pieniksi. Jos koulutoimintaa on tarkoitus jatkaa, niin koulun piha-alueen osoittaminen asuinkäyttöön on virhe. Paloaseman muuntaminen kylätaloksi ja kierrätyskeskukseksi on puolestaan sympaattinen ajatus. Ehdotuksessa ei esitetä uutta rakentamista kylän ytimeen ja Tallbackan alueelle seurakuntakeskuksen viereen on sijoitettu myös uusi Pappilanpuisto. Ranta-alueen rakentamista painottava peruslähtökohta jättää luontevat, olevien kyläteiden varrella olevat täydennysrakentamisen paikat käyttämättä. Ehdotuksen kokonaismitoitus on 75-100 uutta asukasta ja 5 450 krs-m².

Gemma

Ehdotus sisältää uutta asuinrakentamista 6 970 krs-m², mikä mahdollistaisi 232 uutta asukasta. Uusia alueita on sijoitettu laajasti kilpailualueelle ja lisäksi täydennysrakentamiseen optio Helsingintien varrelle. Uusi koulu sijoittuu Kapellby skolan viereen. Paloasema on säilytetty, mutta sen eteläpuolelta on purettu yksi rivitalo, jonka paikalle on sijoitettu pysäköintiä. Ratkaisu on huono, sillä pysäköinnille annetaan aurinkoinen ja hyvän rakentamisen paikka. Pysäköinti on keskitetty pientaloasumisen kohdalla, mikä tuo haasteita vaiheittaiseen toteutettavuuteen ja hallintamuotoon. Lisäksi esitetty ratkaisu edellyttää etenkin Tallbackan alueella suurta määrää uusia reittejä ja kunnossapitoa. Ehdotukseen ei liity pihapiirejä muovaavia talousrakennuksia, eivätkä yksittäiset rakennukset liity maisematilaan jäsennellysti. Vaihtelevan kokoiset tontit tuovat joustoa. Muistiystävällisyyttä on huomioitu ideoimalla säilytetyt reitit. Reittien kytketyminen toisiinsa on kuitenkin epäselvää ja edellyttäisi asiantuntevaa jatkokehittelyä. Rantapuisto on jäsennellyt uusien istutuksien, eikä avoimia näkymiä tai mahdollista viljelyä enää ole, vaikka selostuksessa kuvataan rantapuiston avoimen luonteen säilyvän. Esitetty ratkaisu ei tunnista kyläkuvan kannalta tärkeitä näkymiä järvelle.

Hatut ja huivit

Ehdotus suhtautuu tunteettomasti pienipiirteiseen kylämiljööseen. Rantaan on ehdotettu lähiörakentamisen sommitteluun perustuvaa pienkerrostalojen aluetta. Arkkitehtuuri on kakofonista. Rakennusten mitoitus, eivätkä havainnekuvat, tue selostuksen ideoita. Rantapuisto on voimakkaasti rakennettu eikä maisemallisia arvoja tai näkymiä ole tunnistettu. Uutta kylämiljööseen tai maisemarakenteeseen liittyvää rajapintaa ei synny. Koulu sijoittuu Kapellby skolan viereen ja liikennealueet tunkeutuvat myös naapurien tonteille. Ehdotus on luonnosmainen. Uutta rakentamista on erittäin runsaasti (asuinrakentamista 22 700 krs-m² ja 311 uutta asuntoa).

Havina

Kaaviomaiseksi jäänyt ehdotus, jossa Tallbackan alueen rakentaminen ryhmittyy rantaan suuntautuvien pistokatujen varteen. Erillispientalot muodostavat havainnekuvassa eräänlaisen "latomeren", jossa yhtenäisen uuden maisematilan luominen jää puutteelliseksi. Keskeinen maisemanäkymä Lapinjärventieltä järvelle on rakennettu umpeen, mitä voi pitää virheenä. Rannan suuntainen maisemapelto saunoineen ja pitkospuineen on pistokatujen ansiosta hyvin saavutettavissa. Rakentamisen kokonaismitoitus on kilpailun maltillisimpia (noin 100 uutta asukasta seuraavan kymmenen vuoden aikana ja 4 250 krs-m²). Vesitorninmäelle sijoittuvat kuntoportaat ja ulkokuntosali on mukava ajatus. Ydinalueen (Honkahovi, Mäntylä, Tallbo) yhtiömuotoinen rakentaminen sijoittuu kylärakenteeseen luontevasti. Koulukeskus on sijoitettu Kapellby skolan ja vanhan paloaseman tiloihin sekä näiden väliin rakentuvaan maltillisen korkuiseen ja tien varteen sijoittuvaan laajennusosaan. Vanhan paloaseman tiloihin on sijoitettu myös koulua palveleva kunnan keskuskeittiö. Koulun suojaisa piha-alue pelikenttineen jää hiukan niukaksi. Hilda Käkikosken koulun kirkonkylän toimipisteeseen on sijoitettavat asukkaiden työhuone- ja verastilat ovat mukava ajatus.

Hevosenkengä

Kaaviomainen ehdotus, jossa uuden rakentamisen painopiste sijoittuu Tallbackan ranta-alueelle. Rantaan on sijoitettu hevosenkengän mallisen asuinpientaloalueen ohella ratsastuskeskus, uusi koulukeskus ja uimaranta kelluvine kesäkahviloineen. Ehdotuksen suhde maisemaan ja rakennuspaikkojen rakennettavuuden huomiointi ei ole onnistunut. Näin isoa kirkonkylän toiminnallisen ja maisemallisen rakenteen muutosta voi pitää virheellisenä ja kirkonkylän arvoja tuhoavana ratkaisuna. Tekijän päähuomio vaikuttaa olleen maankäytön suunnittelun sijaan pientalotypologioiden kehittämisessä. Vaikka pohjaratkaisut ovat sinänsä toimivia, niin kaksikerroksisuus heikentää konseptien käyttökelpoisuutta eri ikäisten asukkaiden näkökulmasta. Uusia asuntoja voi arvioida olevan noin 70. Ehdotuksessa nykyiset koulurakennukset ja paloasema on osoitettu työpaikkatiloiksi, mutta niiden lähiympäristöä ei ole esitetty tarkemmin.

Katson naapuria silmiin

Ehdotus käyttää rantavyöhykkeen tehokkaaseen rakentamiseen ja uusia asukkaita onkin 500–600 sekä asuinrakentamis 27 439 krs-m². Suuri määrä yhtiömuotoista rakentamista sopii huonosti maaseutu ympäristöön ja on vaikeaa toteuttaa vaiheittain. Rantaan on esitetty kylämäistä kokonaisuutta, joka poikkeaa kuitenkin täysin Lapinjärven kirkonkylän rakenteesta. Voimakas rakentaminen rajaa julkisen rannan hyvin kapeaksi. Rakennettavuus lähellä rantaa on todennäköisesti heikko. Suunnitelma edellyttää tiheää reittiverkostoa. Maisemointia on mietitty osana kokonaisuutta, mutta suuri rakentamisen määrä edellyttää erittäin laadukasta viherrakentamista. Kestää vuosia, ennen kuin alue maisemoituu osaksi rantavyöhykettä. Kyläkuvan kannalta tärkeitä näkymiä ei ole tunnistettu ja säilytetty. Koulukeskus Kapellby skolan alueella vaikuttaa raskaalta. Ehdotuksessa korostetaan yhteisöllisyyttä, mutta uusi Tallbackan kylä vaikuttaa eristäytyvän vanhasta kylärakenteesta ja olevasta yhteisöstä, jonka täydentämiseen on viitattu vain tulevaisuuden vaiheena. Suunnitelmassa viitataan myös rakentamisen paikallisiin ratkaisuihin ja rakennusperinnön vaalimiseen sekä kestävään viherrakentamiseen, mutta havainnollistus ei tue selostuksen ideoita.

Kehrä

Ehdotuksen pääpainopisteenä on voimakkaan kahden sisäkkäisen kaarikadun varaan rakentuva uusi asuinalue Tallbackan alueella. Omakotitaloista ja rivitaloista koostuva alue ulottuu rantaan saakka ja kaappaa liki koko nykyisen avoimen maisema-alueen rakentamiseen. Kolme pienkerrostaloa parkkipaikkoinen on sijoitettu siten, että ne sulkevat keskeisen Lapinjärventieltä rantaan aukeavan maisemanäkymän. Kilpailuohjelmassa annettuun mitoitustavoitteeseen nähden liian pieneltä vaikuttava yksikerroksinen koulukeskus on sijoitettu Kapellby skolan tilalle. Myös paloasema ehdotetaan purettavaksi ja sen tilalle on sijoitettu kaksi pistemäistä 2-kerroksista pienkerrostaloa. Hilda Käkikosken koulun kirkonkylän toimipisteen tilalle on osoitettu suhteellisen onnistuneesti pientalomuotoista asumista. Muille ydinalueille esitetty rakentamisen tapa on kaaviomainen eikä ole kilpailun

parhaimmista. Kilpailualueen kokonaismitoitus on isohko (kilpailualueella 320 uutta asukasta ja lisäksi tarkastelualueella 50 sekä asuinrakentamista 15 300 krs-m²).

Kirkonkylä

Rantaan on sovitettu kokonainen uusi pientalojen kylä, jonka rakennettu reuna muodostaa uuden maisematilan rajan melko lähelle järveä. Pihojen istutuksilla tai viheralueen jäsentelyllä ei ole synnytetty uutta maisemakuvaan sovitettua rajaa rakentamisen ja rannan välille. Rantapuisto jää kapeaksi ja asumisen ja rannan väliä on käytetty myös palstaviljelyyn sekä erilaisiin virkistystoimintoihin. Toimintojen tilavaraukset, esimerkiksi frisbeegolf, ovat kuitenkin osittain riittämättömiä. Lapinjärventien ja Koulutien varrelle on sijoitettu umpikortteleihin rivi- ja pienkerrostaloja, jotka kuitenkin havainnekuvien mukaan ovat jopa viisikerroksisia. Ratkaisu on täysin kyläkuvasta piittaamaton, eikä näin merkittävä määrä yhtiömuotoista rakentamista ole tarpeellista. Ehdotuksessa on 33 790 krs-m² asuinrakentamista ja 660 uutta asukasta. Lapinjärventieltä avautuvia järvimaisemia ei ole osattu huomioida. Uusi koulukeskus sijoittuu Kapellby skolan paikalle raittia rajaten. Vanhaa Hilda Käkikosken koulun kirkonkylän toimipistettä on kehitetty liikuntahallin osana juhla- ja harrastetilana sekä tuetun asumisen kohteena. Rakennusten uudiskäyttö tukee kestävästä kehitystä.

Kohtaamisia

Luonnosmainen ehdotus, jossa uusi koulukeskus on sijoitettu kahteen eri L-muotoiseen rakennusmassaan Tallbackan alueella. Uusi liikuntahalli, paloasemalle sijoitettava nuorisotalo ja sen takan sijaitseva keskuskeittiö ovat Lapinjärventien toisella puolella nykyisen Kapellby skolan paikalla. Ratkaisu on toiminnallisesti haastava. Se on johtanut myös herkän kylämiljöön kannalta yllättävään ratkaisuun eli Lapinjärventien korottamiseen useamman kymmenen metrin matkalta. Asuinrakentaminen vaikuttaa olevan pääosin yhtiömuotoista, mutta suunnitelmien viitteellisyys jättää paljon arvauksen varaa rakennusten käyttötarkoituksista ja kerroskorkeuksista. Selostustekstissä on kuvattu monenlaisia asumisen monimuotoisuuteen ja joustavuuteen liittyviä tavoitteita, jotka olisi tullut ratkaista ja osoittaa myös suunnitelmissa. Rannan avointa maisematilaa on pyritty säästämään mahdollisimman paljon ja alueella on kiva rantareitti kyläläisten käytössä. Myös muististävällinen viitoitus reiteillä on plussaa. Kokonaismitoitus on keskitasoa (177 uutta asukasta ja 7 040 krs-m²).

Kyliltä pelloille

Ehdotuksessa on vain vähän uutta rakentamista ja se on siroteltu pääosin olemassa olevaan rakenteeseen. Asuinrakentamista on 6 091 krs-m² ja uusia asukkaita 162. Mittakaavaltaan täydennysrakennukset ovat hyvinkin kyläkuvaan soveltuvia, mutta erityisesti rantakorttelien sommittelu on jäykkää eikä tukeudu maisemaan tai anna sille uutta muotoa. Koulu on sijoitettu Hilda Käkikosken koulun kirkonkylän toimipisteen paikalle ja vanhoja rakennuksia on hyödynnetty osana suunnitelmaa. Koulun piha jää vaatimattomaksi, mikä voisi kuitenkin olla ratkaistavissa pysäköintialueen siirtämisellä. Maisemassa ei ole tunnistettu Lapinjärventieltä aukeavaa järvimaisemaa, ja osa täydennysrakentamisesta sijoittuu sitä peittämään. Esityksen arkkitehtuuri tuntuu kyläkuvaan vieraalta, mutta suunnitelmakuvauksen perustella kylämiljöön merkitys on tunnistettu. Puistoalueita ei ole juurikaan kehitetty. Rantapuisto ei todennäköisesti säilyisi viljelyalueena.

Kytkeä

Keskeneräisen oloinen ehdotus, jossa Tallbackan alueelle on tuotu pienkerrostalojen nauha. Ehdotus suhtautuu täysin piittaamattomasti olemassa olevaan kylärakenteeseen ja maisemakuvaan. Pysäköintipaikat hallitsevat uutta miljöötä ja työntyvät karkealla tavalla myös vanhaan kylämiljööseen. Asuinrakentamista on 7 800 krs-m² ja uusia asukkaita 410. Koulu sijoittuu Kapellby skolan paikalle u-muodossa. Koulun pysäköinti ja liikenneratkaisut dominoivat kyläkuva. Puistoraitteja on paljon ja vesitorninmäen ja rannan välille on kehitetty yhteyttä.

Lapinjärvelle, till Lapträsk

Monipuolisia ideoita sisältävä ehdotus, jonka ratkaisut eivät kuitenkaan istu parhaalla mahdollisella tavalla kirkonkylän herkkään miljööseen. Kilpailualueelle sijoitettu kokonaismitoitus onkin iso (407 asukasta ja 17 610 krs-m² asuinrakentamista). Tallbackan alueelle sijoitettu asuinalue on kaavamaisesti ratkaistu ja rannan puolelle sijoittuva kokoojakatutyypinen katu katkaisee luontevan yhteyden pihoilta rannan viher- ja virkistysalueelle. Rannan toiminnallisuutta on kehitetty idearikkaasti, joskin osittain jo tarpeisiin nähden yliampuvasti. Mittakaavaltaan ja typologialtaan Lapinjärvelle sopimaton jyhkeä uusi koulukeskus sijaitsee keskellä nykyistä peltoa, peittäen tärkeän näkymän Lapinjärventieltä järvelle. Hilda Käkikosken koulun kirkonkylän toimipisteen tilalle sijoitettu kahteen porrastuvaan massaan perustuva energiakortteli herättää enemmän kysymyksiä kuin antaa vastauksia. Kapellby skolan ja paloaseman uusiokäyttö kulttuuritoimintoihin on sympaattinen idea. Niiden yhteyteen sijoitettu nelikerroksinen kerrostalo on kuitenkin turhan korkea. Ydinalueiden asuinkorttelit jatkavat ehdotuksen rivitalopainotteista asuntotarjontaa. Vesitorinmäen kuntoportaat ja elämysreitti on mukava idea.

Lapinjärven pihapiiri

Pihakorttelimallia on toistettu läpi suunnittelualueen. Lähimpänä rantaa olevat korttelit ovat 1–2-kerroksisia ja niiden taustalla on kerrostalokortteleita. Rakentaminen tulee hyvin lähelle rantaa, eikä avointa rantapuistoa ole juurikaan säilytetty. Puistoja ei myöskään ole jäsennelty tai kehitetty. Rantapuiston laajat laiturimaiset kävelyreitit tuntuvat liioitelluilta. Maisemallinen kytkeytyminen järvimaisemaan tai kyläkuvaan jää heikoksi. Keskitetyt pysäköinnit ovat rantakortteleissa maisemallisesti hallitsevia. Kyläkuvan kannalta mittakaava tuntuu liian suurelta ja rakennusten runkosyvyys kerrostaloiksi paikoin epäuskottavalta. Sinänsä kortteleita havainnollistavista aksonometrioista välittyy sympaattinen kuva suunnittelusta rakenteesta, joka voisi kaupunkimaisessa ympäristössä toimia paremmin. Koulu on sijoitettu Hilda Käkikosken koulun kirkonkylän toimipisteen paikalle vanhoja rakennuksia laajentaen. Toiminnallisuus jää epäselväksi. Materiaali- ja värimaailmaa tarjoillaan muistiystävällisyyden tueksi. Ehdotuksessa on asuinrakentamista 9 600 krs-m² ja 690 uutta asukasta.

Lapinjärvi 2030

Sormimaiset pientalokorttelit valtaavat Tallbackan rannan ulottuen lähelle vesirajaa. Maisematilan rajaus on heikko ja alue erottuu voimakkaasti muusta kylärakenteesta poikkeavana. Kulttuurimaiseman arvoja ei ole tunnistettu. Näkymiä Lapinjärventieltä ei ole huomioitu. Kortteleiden väliset vihersormet ovat avoimia. Puusto sijoittuu pihojen reunoille, mutta ei muodosta maaseutumaisemalle luonteenomaista puutarhamaista kerrostumaa. Korttelitaloja on ylimitoitettu määrä asuinrakennuksiin ja asukasmäärään nähden. Uusi koulu sijoittuu Kappelby skolan paikalle. Rikottu massoittelu sopinee kyläkuvaan. Laaja autopaikka sen sijaan heikentää miljööä. Urheiluhallin säilyttäminen pienentää rakentamisen tarvetta uudella koululla. Hilda Käkikosken koulun kirkonkylän toimipisteen paikalle suunnitellut pientalot ovat myös hyvin kaupunkimaisesti sommiteltuja. Ilmansuuntia ei ole huomioitu, eikä aukeaan tilaan ole rajattu pihapiiriä talusrakennuksin tai istutusvyöhykkein. Koulun kentälle ei ole esitetty toimintoja tai rakentamista. Puistoalueiden kehittämistä tai viheralueiden luontevaa jatkuvuutta tai maisemallista merkitystä ei ole juurikaan huomioitu. Keskustan täydennysrakennuksia on sijoitettu surutta puistoihin ja kulttuuriympäristön kannalta arvokkaille pihaille. Myös Helsingintien läheisyyteen on sijoitettu runsaasti uusia tontteja. Alue on haastava, eikä tunnu Lapinjärven kannalta vetovoimaiselta pientaloalueelta. Ehdotuksessa on 12 600 krs-m² asuinrakentamista ja 295 uutta asukasta.

Omena

Luonnonomainen ehdotus, jossa Tallbackan alueelle sijoittuvat kaksi rivitaloista koostuvaa asuinkorttelia on sijoitettu Sibbeksens metsäisen saarekkeen viereen. Kortteleiden sijainti kylärakenteessa on luonteva, mutta tekijän ehdottama maiseman käsittely pistomaisia poppelirivejä istuttamalla on yllättävä eikä tukeudu maiseman ominaispiirteisiin. Esitetyn kaltaiset kenttämaisemat pysäköintiratkaisut eivät myöskään luo viihtyisää asuinmiljöötä. Aivan Lapinjärven rantaan sijoittuva koulukeskus yllättää sekä sijaintinsa että massoittelunsa

osalta: se on hahmoltaan ympyrän muotoinen, harjakattoisista rakennuksista koostuva kortteli, jonka muusta taajamarakenteesta irrallinen sijainti ja viikinkikylää muistuttava hahmo ei edusta kilpailun parhaimmistoa. Nykyisten koulujen alueita on täydennetty asuinrakentamisella, kuten myös kylän ydinalueita. Tallbackan alueen lisäksi myös muut suunnittelualueen osat on ratkaistu yhtiömuotoisen asumisen keinoin. Asuntojen ja niiden piha-alueiden tilanmuodostus ja suuntaaminen otollisiin ilmansuuntiin ja näkymiin on vaillinaista. Pohdittavaksi jää, tuoko ehdotus riittävästi monipuolista tarjontaa niille maaseutuasumisesta kiinnostuneille asukkaille, jotka etsivät mahdollisuutta omakotirakentamiseen. Lukkarinpuistoon sijoittuva kioski ja viheryhteys ranta-alueelle on mukava idea. Ehdotuksessa on asuinrakentamista 10 030 krs-m².

Raitti

Ehdotus sisältää paljon ideoita. Rakentamisen määrä on maltillinen, mutta yhtiömuotoista rakentamista on liikaa. Rantamaisema säilyy osittain avoimena. Tallbackan puolelle on sijoitettu kymmenisen uutta 1–4 asunnon pientaloa. Sama rakennemalli toistuu myös Männistöntien täydennysrakentamisessa. Rakennusten sijoittelu tonteilla ei vaikuta toimivalta eikä pihoihin liitty maaseudulla tavanomaisia piharakennuksia, eikä pihapuustoa, joka sovittaisi uuden rakentamisen maisemaan. Koulu on sijoitettu Kapellby skolan paikalle. Pitkä Lapinjärventiehen rajautuva koulun julkisivu tuntuu raskaalta. Monitoimikenttä sijaitsee Lapinjärventien pohjoispuolella pellolla. Kentän sijoitus lähelle tietä on ongelmallinen niin maisemallisesti, toiminnallisesti kuin korkeustasojen osalta. Rantavyöhykettä on kehitetty erilaisiin rantatoimintoihin ja hoitoa ideoitu siten että jatkossa pellot olisivat laidunnettuja tai niitettyjä niittyjä. Pysäköintipaikalle on annettu merkittävä sijainti rantamaisemassa ja Lapinjärventieltä avautuva järvimaisema peittyisi sen taakse. Rantaan on myös ideoitu olkikattoisia loft-asuntoja. Matkailun vetovoimaa lisäävänä kuriositeettina idea voisi olla toimiva, mutta rantamaiseman viihtyisyyden, saavutettavuuden ja tilajäsentelyn kannalta toiminnot on sijoitettu väärin. Esitetty malli myös yksityistää rantaa. Hilda Käkikosken koulun kirkonkylän toimipisteeseen on sijoitettu kiertotalouden keskus, joka kuitenkin edellyttäisi paikallista koulutustoimintaa. Koulukujan varrelle kerrostalokortteleita, jotka eivät liity millään tavalla kylärakenteeseen. Umpikorttelit eivät myöskään hyödynnä maaseutumiljöön vahvuuksia tai paikan maisemarakennetta. Asuinrakentamista on 6 200 krs-m² ja uusia asukkaita 120–200.

Sosiaaliset vahvistimet

Idearikas ehdotus, joka lähtee haastamaan perinteistä käsitystä sosiaalisuudesta ja asumisesta tuoden yhteistiloja kaikkiin esitettyihin asuntotypologioihin Kyläkuvaallinen ratkaisu kuitenkin ontuu monella tasolla. Tallbackan maisemallisesti arvokkaalle peltoalueelle on piittaamattomasti levitetty mattomainen pientaloalue, joka ulottuu hyvin lähelle rantaviivaa. Rakennettavuus on todennäköisesti heikko ja ratkaisu myös tätä kautta epäekologinen. Uutta rakennetun ja avoimen maisematilan välistä suhdetta ei ole pohdittu tai jäsennelty. Tieverkko on hyvin tuhmaavainen ja esitetty katujen jatkaminen lisää turhaan liikennealueita. Uusi koulu on sijoitettu maisemallisesti merkittävään kohtaan, jossa se peittää näkymän järvelle. Luistelukaukalo on sijoitettu maisemallisesti merkittävään paikkaan vanhan Pappilan pihapiirin viereen. Kenttä edellyttää olevan pihapuuston poistoa ja urheilualueen räikeä valaistus sekä tarvittavat suoja-aidat rikkovat miljöötä. Männistöntien metsämökit ovat kiinnostavia. Lähtökohta on formalistinen, eikä se huomioi kylämiljöötä tai pihojen erityispiirteitä. Pysäköinti on todennäköisesti riittämätöntä. Olemassa olevia kouluja on esitetty säilytettäväksi ja uusiin käyttötarkoituksiin. Saneeraaminen on kannatettavaa, mutta kysyntää esitetyille tiloille ei ehkä ole riittävästi. Voisiko olla tehokkaampaa saneerata ja täydentää uuden koulun tarpeisiin? Uusien kaupallisten toimintojen tuominen kauas kylän keskustasta hajauttaa palvelurakennetta ja voi myös heikentää kyläkeskuksessa olevien yritysten toimintaedellytyksiä sekä lisätä liikennettä. Viherrakennetta ei ole kehitetty ja yhteydet rantaan sivuavat ikävästi uusia pysäköintialueita. Esitys on kaunis, mutta erittäin hankalalukuinen. Ehdotuksessa on asuinrakentamista 11 545 krs-m² ja 430 uutta asukasta.

Vau

Erittäin luonnosmaisesti esitetty ehdotus, jossa Tallbackan peltoaluetta esitetään kehitettäväksi matkailuautojen alueena. Idea on omaperäinen, joskin kilpailun Tallbackan alueen kehittämistavoitteista

poikkeava. Tuomaristo oli myös eri mieltä siitä, onko ko. käyttömuoto niin kevyellä infrarakentamisella toteutettavissa kuin ehdotuksen selostus antaa ymmärtää. Näkyvälle paikalle Tallbackassa sijoitetun liki kaikki kirkonkylän julkiset palvelutoiminnot (ml. koulu, päiväkotia, myöhemmässä vaiheessa kunnanvirasto) yhteen kokoavan massiivisen Lapinjärvi-alueen ja sen yhteyteen sijoitetun kyläkeskuksen massoittelu ei sovi kylä- eikä maisemakuvaan. Kompleksin sijoittelussa ei myöskään ole huomioitu korkeuseroja. Koululle ei ole esitetty pihaluuetta. Hilda Käkikosken koulun kirkonkylän toimipisteen alueelle sijoitetut olki-savitalot ovat kiinnostava ajatus. Niiden ja muiden ydinalueelle sijoittuvien asuinkortteleiden esitystavan viitteellisyys takaa uuden rakentamisen suhteeseen nykyiseen kyläympäristöön jää kuitenkin epäselväksi. Tarkastelualueelle on sijoitettu aurinkopaneeliverkostoja. Tuomaristo jäi pohtimaan niiden sijoittumista osaksi vt 6 suurmaisemaa. Ehdotuksen parasta antia onkin ymmärrettävästi kirjoitettu selostus, jossa tekijä esittelee tavoitteitaan ja näkemyksiään.

Viides julkisivu

Luonnosasteelle jäänyt ehdotus, jossa pääosassa on pientalomainen uudisrakentaminen. Ehdotuksen nimi ”Viides julkisivu” viittaa ideaan harjakatoista kylämaisemassa. Epäilemättä perinteinen hoikkarunkoinen puutalo harjakattoineen on varsin sopiva tapa täydentää Lapinjärven kyläkeskusta. Ehdotuksen enin rakentaminen sijoittuu Tallbackan rantaan, jossa rakentaminen ulottuu hyvin lähelle rantaviivaa. Lapinjärventieltä avautuva näkymä on tunnistettu, mutta rakentamisen jälkeen näkymää tuskin enää olisi. Ehdotus ei täydennä maisemakuvaa onnistuneesti. Ehdotuksessa on asuinrakentamista 15 100 krs-m² ja 400 uutta asukasta. Reittejä ja viheralueverkoston kokonaisuutta osana kylää ei ole luonnosteltu. Uusi koulu sijoittuu Lapinjärventien pohjoispuolelle seurakuntakodin viereen ja osittain sen pihalle. Sijoitus ei kunnioita kylänraitin arvokasta miljööä ja vanhaa pihapiiriä. Hilda Käkikosken koulun kirkonkylän toimipistettä on ehdotettu muutettavaksi pakolaiskeskukseksi. Rakennus voisi olla muutettavissa tällaiseen käyttöön ja säilyttävä korjaaminen on hyvä ajatus. Helsingintien varrelle on ideoitu aurinkovoimalaa ja yritysaluetta. Nämä käytöt ovat tien läheisyydessä luontevia.

Yhdessä

Viitteellisesti laadittu suunnitelma, joka toteutuessaan mullistaisi Lapinjärven arvokkaan kulttuurimiljöön. Tallbackan ranta-alueelle on sijoitettu kymmenen yhteisen pihaluuetta ympärille kiertyvää (yhtiömuotoista rakentamista edellyttävää) pientalorypystä, joiden keskitetyt pysäköintialueet on sijoitettu satunnaisilta vaikuttaviin kohtiin. Pihaluuetta jäsennys yksityisiin ja puolijulkisiin alueisiin jää myös arvauksen varaan. Havainnekuvien tunnelma aukioineen ja kadunkalusteineen on kaupunkimainen. Tärkeä maisematilallinen kohokohta ja näkymäakseli Lapinjärventieltä kohti järveä on rakennettu umpeen. Rantaan on sijoitettu erilaisia aktiviteetteja, kuten uimalaituri, lintutorni ja venevaja. Kilpailuohjelmassa annettuun mitoitustavoitteeseen (sekä ranta-alueen massiiviseen asukasmäärän lisäämiseen) nähden pieneltä vaikuttava uusi koulukeskus on sijoitettu Lapinjärventien varteen. Sekä Kapellby skola että vanha paloasema on purettu. Hilda Käkikosken koulun kirkonkylän toimipisteen ja liikuntahallin tilalle on ehdotettu iso määrä yhtiömuotoista rakentamista toisiinsa kytkettyjen ”vetoketjutalojen” muodossa. Sama kaksikerroksisten kytkettyjen talojen teema jatkuu myös kylän ytimessä, jonne on sijoitettu myös kaksi kolmikerroksista pienkerrostaloa. Vesitorinmäen kuntosporras on mukava ajatus. Ehdotuksen kokonaismitoitus on kilpailun suurimpia (yhteensä 1 058 uutta asukasta ja 29 200 krs-m² asuinrakentamista). Tämä tuntuu reilusti ylimitoitetulta rakentamisen määrältä arvokkaan kyläympäristöön kantokykyyn ja maaseutuasumisen yleiseen vetovoimaan nähden.

Yhteisöjen kylä

Rantarakentamisen vetovoimaan luottava viitteellisesti esitetty ehdotus, jossa Tallbackan alueelle on sijoitettu kolme aivan rantaan sijoittuvaa yhteisöllistä pientalokorttelia. Ratkaisu muuttaa voimakkaasti ranta-alueen avointa maisematilaa, vaikeuttaa pellon säilymistä viljelykäytössä sekä aiheuttaa mittavan määrän uusien katujen rakentamista. Avoimen ja suljetun maisematilan rajaamiseen on kuitenkin kiinnitetty huomiota. Seurakuntakodin viereen uuden Tallbackankadun varteen on sijoitettu toimivalla tavalla 10 pientalotonttia, joiden jatkeena oleva yhteisöllinen kortteli muodostaa peltomaisemaan työntyvän niemekkään. Tämän korttelin pysäköintikatosten ja tonttiliittymän sijainti mäen juuressa on liikenteellisesti haastava. T-mallinen

koulukeskus on sijoitettu Kapellby skolan tilalle. Jäsenyyksen ansiosta koulun välituntihiha suuntautuu etelään sekä huoltohiha ja pysäköinti jää huomaamattomasti koulun pohjoispuolelle. Urheiluhallia muistuttava rakennusmassa tuntuu kuitenkin kyläkuvaan massiiviselta. Koulun kenttä on sijoitettu Hilda Käkikosken koulun kirkonkylän toimipisteen paikalle ja nykyinen liikuntasali on säilytetty. Myös kylän ytimeen on sekä kilpailu- että tarkastelualueelle sijoitettu pientaloja, kilpailualueen rajat paikoin ylittäen. Viitteellinen esitystapa jättää kuitenkin paljon arvauksen varaan, mitä tulee esimerkiksi kerroskorkeuteen ja hiha-alueiden jäsentelyyn. Kokonaismitoitus on isohko (yhteensä 433 asukasta ja 18 900 krs-m²). Vaikuttaa siltä, että tekijä on laskenut mukaan myös tarkastelualueella sijaitsevan rakentamisen.

12. Kilpailun tulos

12.1 Palkinnot, lunastukset ja kunniamaininnat

Huolellisen perehtymisen ja harkinnan jälkeen tuomaristo päätti yksimielisesti asettaa jaetulle toiselle sijalle ehdotukset *Kotipelto ja Naapurusto*.

Tuomaristo päätti yksimielisesti jakaa palkinnot, lunastukset ja kunniamaininnan seuraavasti:

- 2. palkinto 15 000 euroa ehdotukselle *Kotipelto*
- 2. palkinto 15 000 euroa ehdotukselle *Naapurusto*
- 3. palkinto 10 000 euroa ehdotukselle *Hepokatti*
- lunastus 5 000 euroa ehdotukselle *Aavan laidalla*
- lunastus 5 000 euroa ehdotukselle *Keidas*
- lunastus 5 000 euroa ehdotukselle *Kyläunelmia*

Tuomaristo päätti antaa kunniamaininnan ehdotukselle *Viiru&Pettson*.

Palkittujen ehdotusten tekijöiksi osoittautuivat seuraavat työryhmät ja tekijät:

2. palkinto *Kotipelto*

Arkkitehtitoimisto Sami Vikström Oy, ARK-house arkkitehdit Oy
Aino landscaping Oy

tekijät

Sami Vikström ja Aino Aspiala

työryhmä

Alli Hurmola, Harri Pakarinen ja Tatu Brummer

2. palkinto *Naapurusto*

Arkkitehtuuritoimisto OLARK Oy

tekijä

Lasse Olaste

3. palkinto *Hepokatti*

tekijä

Timo Veijonsuo

Lunastus *Aavan laidalla*

tekijät

Santeri Paronen ja Lotta Syväniemi

Lunastus Keidas

Arkkitehtuuritoimisto OLARK Oy

tekijä

Lasse Olaste

Lunastus Kyläunelmia

Luo arkkitehdit Oy

tekijät

Miia Mäkinen, Virve Väisänen, Riikka Kuittinen, Mikko Kämäräinen, Laura Sipilä, Aki Hirvikangas, Nelly Isopahkala

Kunniamaininta Viiru&Pettson

tekijät

Heljä Nieminen, Havu Järvelä ja Niilo Tenkanen.

12.2 Suositukset jatkotoimenpiteistä ja jatkokehittelyohjeet

Tuomaristo suosittelee, että jatkosuunnittelussa pyritään ohjaamaan täydennysrakentamista ensisijaisesti kirkonkylän muille osa-alueille kuin Tallbackan avoimelle peltoalueelle, jonka maisemallinen arvo on merkittävä. Koska yksikään ehdotus ei onnistunut ratkaisemaan kaikkia kilpailun osa-alueita täysin onnistuneesti, tuomaristo suosittelee edelleen, että jatkosuunnittelussa hyödynnetään parhaita osa-aluekohtaisia ratkaisuja palkituista ja lunastetuista ehdotuksista.

12.3 Arvostelupöytäkirjan varmennus

Kim Jordas, puheenjohtaja

Helka-Liisa Hentilä

Pirkko Kukkurainen

Emilia Saatsi

Maria Vickholm

Göran Wallén